

All government, indeed every human benefit and enjoyment, every virtue, and every prudent act is founded on compromise and barter.
—Edmund Burke.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 24—Vol. LVI.

Friday, 27th June, 1958

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

NAT PLEADS FOR NEW POLITICAL ALIGNMENT ON RACE PROBLEM

THE Johannesburg "Sunday Times" recently published a series of articles by Mr. W. C. Daniels, whom it described as an Afrikaans-speaking student of politics and member of the Nationalist Party. We reproduce portions from the series which refer to the race problem in the belief that this might enable our readers to have a clearer view of some of the problems of Afrikaner nationalism.—Ed.

TREASON TRIALS IN PRETORIA

THE Treason Trial will begin in Pretoria on August 1, the Attorney-General for the Transvaal, Mr. W. J. McKenzie, Q.C., states.

The trial will be held in the new criminal court of the Transvaal Provincial Division, a building in Paul Kruger Street, which was for many years a synagogue. The Court will consist of three judges to be appointed by the Governor-General.

Arrangements will be made by the Department of Justice for the transport of those accused persons who do not live in Pretoria.

There are 92 accused, originally there were 152, but the allegations against 60 were withdrawn.

Counsel for the Crown will be led by Mr. O. Pirow, Q.C., with six assistants. Senior counsel for the defence are Mr. I. A. Maisels, Q.C., Mr. A. Fischer Q.C., with Mr. V. C. Berrange, and five junior counsel.

The time has arrived for South Africa to get off the party line with its catch phrases and slogans designed only to trap the unthinking voter and lead him to the slaughter booth where, after he has made his "X," he is still not sure what he has voted for.

The colour problem demands the same fundamental approach. Mere soft-soaping and talk of segregation with justice or guided Black Nationalism, will not solve but will aggravate the problem. Black Nationalism is no different from White Nationalism.

In the past, because the Bantu had not arrived at the same level of civilisation or Christianisation as the White, social segregation—we call it "apartheid" today—was to say the least a necessary evil.

But now we have arrived at the point where, through our efforts, we have exercised our duty to civilise and Christianise the Bantu. We have built a class of people who now think like us and act like us.

They have different emotions and ambitions, but of this we have not taken cognisance. We have allowed them to become frustrated without opportunity and they now realise their human importance but are prevented from translating it to its highest value.

We Cannot . . .

In our democratic society we cannot give the Bantu people room for expression for fear of losing political control, and through that our identity and opportunity of furthering the Christian
(Continued on page 243)

COLOUR BAR AMONG NON-WHITES

JAN Burger writes a regular column for the "Star." In the extract which follows he comments on the colour bar among non-Europeans in ways which should interest the non-Whites.

The White people of this country are being attacked from all sides that they practise "vicious apartheid" on the poor non-Whites.

I am glad to report today that a non-White newspaper, "Golden City Post," has had the courage to admit by way of two articles that non-Whites too are openly practising discrimination against one another in Johannesburg.

A Bantu reporter found that non-Whites are themselves permeated through and through with race prejudice. I am glad the non-Whites are also seeing the beam in their own eyes.

This is what the paper found after an investigation.

Africans are not allowed

to sit down on the chairs while sipping refreshments in Johannesburg restaurants run by Indians.

Eyebrows were raised when the reporter told the manager of a non-White dance hall that he was coming there for the evening.

When the reporter went to a cinema for non-Whites with a Malay friend, she was given a better seat for the same price as was given to him.

In the Coloured township of Coronationville the reporter was snubbed in a bus when he greeted a Coloured girl he knows.

Later he noticed the words "This Bus Not for Natives" written on the outside.

OPINION

FRIDAY, 27TH JUNE, 1958

Folly Of Separation

THE advocates of what is called positive apartheid are making great play of the fact that partition holds out the only feasible solution to South Africa's race problem. The idea might appeal to many, on both sides of the colour line, who have grown up in an atmosphere where they saw human beings from the perspective of race. And the danger might grow from this that these many might be led down a course which can have only the gravest dangers for the country.

Supposing the White man was willing to make the sacrifices which would make partition a practical proposition, the division of the land and its resources could never under any circumstances be fair. If a count of heads were resorted to, most of the land would revert to the African—a proposition the Whites would never accept. If wealth were the deciding factor, most of the industrial areas, at least, would go to the White community and probably most of the land. This the non-Whites (and not just the Africans alone) would never accept. The man of colour has made no small contribution towards creating the nation's wealth and he would be entitled to a fair share of it.

And, supposing again a separate State for the non-Whites was set up, there is no valid reason why the Soviet Union should not use it as a stepping-stone from which to launch missiles against the industrial areas of the White Man's South Africa. The non-Whites thrown out into the non-White State would believe it to be in their interest to work for the downfall of that White nation which exploited and oppressed them for centuries and then finally threw them out to the wolves. A separate State here would be a free gift to the Soviet Union.

On quite another plane, it is time the White man realised very clearly that talk of separation entails the repudiation of certain values cherished by him. He claims that he is here to uphold democracy and what he calls Christian ideals of human brotherhood. If he fails to make his own ideals work in his relations with the people he found in Africa, nobody would really blame the man of colour if he did not think there was much in some of the things which the White man claims to uphold.

Against this background logic and commonsense compel us to see salvation for the country in an ideal of united nationhood based on values of life which would have a similar meaning on both sides of the colour line. Only this can justify the White man's claims and at the same time enable him to convince the man of colour that he knows what he is talking about.

Comment On Men And Events

Lessons From Group Areas Proclamations

By JORDAN K. NGUBANE

BOTH the Africans and the Coloureds, in the first place and democrats on the other side of the colour line, generally, could make no greater blunder than to regard the act of spoliation which is going to drive thousands of Indians out of their homes in Durban as something which will end up with forcing the Indian to think seriously of returning to the East.

We are dealing here with an outlook on life which is fundamentally wicked. In important essentials it is as wicked as the outlook which could execute Imre Nagy, the former Prime Minister of Hungary. It will crush the Indian to-day because, on the one hand, he is the weakest member of the nation and, on the other, because he has behind him the moral might of India which has been used effectively to expose the hollowness of apartheid in places—like the United Nations—where the race oppressor would very much like to pass as respectable.

When it has finished with the Indian it will turn with equal viciousness on the African, not only because he remains the strongest single community in the country with the potential to bring apartheid crashing to the ground, but also because he has behind him the millions of the continent who have already made it quite plain that liberty for them, which they are winning, means being free to declare war on apartheid in the not too distant future.

Slave Owner

People will say that since Union the temper of the slave owner, to which apartheid gives expression, has been ruining the African. That is very true. But compared with what is in store for us, the ruin of the past was but a process of softening—as they would say in the army. The Passes for African women; Job reservation; the Native Laws Amendment Act; Bantu Education; the Bantu Authorities Act, are all instruments which the Nationalists have been perfecting and piling up in the past for use when they feel strong enough to do as they like.

The last elections gave them the opportunity to start doing the things a master always likes to do to his underlings: to assert his authority. The Group Areas proclamations for Durban are but the first step in a series of moves in which the master now feels it is time for him to teach

those he oppresses that his will is law.

Punishment will come to the English-speaking and the Jews and the Afrikaners who refuse to toe the line, one day.

In these circumstances the first thing to do is to realise that the problem which faces the Indian to-day is precisely the same which confronted the Africans when they lost the Cape Vote; the same which is reducing the Coloureds to the political status of the Africans. The Indian, by himself, can never under any circumstances solve it. He just does not have the numbers. Talk of Hartals; mass demonstrations by the Asians; the closing of shops are not going to make Donges change his mind—simply because they are not the language which can penetrate his thick skull; not even going to court, because it is the Nationalists who have the last word on the courts.

Evil

Having realised that the Proclamations crisis is the manifestation of an evil which threatens everybody, the second thing to do is to realise frankly, openly and with a responsible sense of realism that the most effective defence of the Indian people lies in their doing all in their power to make the more powerful groups realise that it is their battle which is being fought in Durban. To me the real value of the current demonstrations and protests lies not in the fact that they might stop Donges, but in the truth that they might be the first effective step in a vast move to weld the threatened of all races into one gigantic movement of moral and political protest against apartheid.

Only that movement can have the material, moral and political power to exert irresistible pressures on apartheid which could, in the not too distant future, bring it toppling to the ground—where it really belongs.

The problem of how the threatened might be rallied still remains unanswered. But at Bloemfontein, we, on the African

(Continued on page 248.)

How Group Areas Affect Durban

By Miss MARY DRAPER, Field Organiser for the S.A. Institute of Race Relations in Natal

Affected Areas

IF an owner in Durban wishes to find out if and how his property is affected by the Group Areas proclamations for Durban, how can he do so?

The areas affected were listed in a Government Gazette Extraordinary No. 6068 of 6th June 1958 which may be obtained from the Government Printer, Pretoria at a price of 6d. per copy.

As the Gazette is very difficult to understand without seeing the areas on a map, property owners should examine the large-scale map at the offices of the Group Areas Development Board in Whitehead Buildings, cnr. Smith and Stanger Streets, Durban.

Areas zoned for members of the White group are shown in blue, areas for the Indian group in red, and areas for the Coloured group in brown. Areas not yet zoned are left blank.

"Affected" properties are those owned or occupied by a person of a race group other than the race for which the area has been proclaimed.

For example, if you are an Indian and you find your property falls within an area marked blue, i.e. a White group area, your property is "affected".

If you are an Indian property owner with a European tenant living in your house, even though your property falls within an area marked red, i.e. an Indian group area, your property is also "affected".

Two Types Of Group Areas

Once a property owner has ascertained that his property is "affected", he should find out from the Group Areas Development Board in which type of Group Area his property is situated, i.e. whether it is an area for ownership and occupation or whether it is an area for ownership and FUTURE occupation.

All of the Group Areas proclaimed for Durban fall under one or other of these types, and are shown in the Government Gazette in two separate lists called Schedule I and Schedule II.

The law governing occupation of properties differs in the two types of areas, although the law relating to ownership is the same. The position with the two types is as follows:

(a) Schedule I Areas are group areas for ownership and occupa-

tion of the group for which they have been proclaimed (they could also be referred to as Full Group Areas).

Properties owned or occupied by members of the "wrong" group in this type of area would be affected as follows:

(i) Occupation (Full Group Area):

Any person of the "wrong" group who is occupying a property (whether as owner or tenant) is required to move elsewhere within 12 months (i.e. by the 6th June, 1959).

Thereafter only a person of the "right" group (i.e. the group for which the area has been proclaimed) could occupy the property.

Persons of the "wrong" group might be allowed to remain for a further period by obtaining a temporary permit from the Group Areas Board, but the issue of such a permit is in the Board's discretion.

(ii) Ownership (Full Group Area):

An owner of an affected property may retain the ownership of his property for the rest of his life, even though he and his family cannot occupy. (Subject to the Board's powers of expropriation).

If an owner decides to sell his property, he may sell it only to a member of the "right" race group, i.e. the group for which the area has been proclaimed.

If an owner dies, the property cannot be inherited by members of his family or by anyone else of the "wrong" race. Should he (for example) have made a will leaving the property to his son, the executor would have to sell the property within 12 months of death, and the son would receive the purchase price of the property.

There is nothing in the Act making it compulsory for an individual to sell his property during his lifetime, except that the Board can, if it wishes to do so, expropriate the property for a particular purpose, e.g. development of a group area.

If an owner decides to keep his property, he can only let it to a tenant of the "right" race group, (i.e. a member of the

group for which the area has been proclaimed).

If an owner decides to sell his property to a member of the "right" race group, he must first notify the Group Areas Development Board of the fact that he wishes to sell and of the price he is asking. There are very important provisions in the Act concerning the purchase price of the property and the formalities involved in selling. These are dealt with in detail later.

(b) Schedule II Areas are Group Areas for ownership and FUTURE occupation by members of the "right" group, with occupation at a date to be announced in the future.

As occupation is not yet affected this means that persons of the "wrong" race group may continue for the time being to

occupy their properties.

However, the areas will at some future date be gazetted as an area for occupation (as well as ownership) by members of the "right" race group only and members of the "wrong" group will then have to move. In other words, the area will then become a Full Group Area.

The provisions regarding ownership are the same as those in Full Group Areas (above), i.e. an owner can keep his property for the rest of his life, but can only sell or bequeath the property to a member of the "right" race group.

As stated before, he can continue to occupy until it is declared an area for occupation by the "right" race group, but, in the meantime, the owner is prohibited from subdividing his land, erecting new buildings or using the land for any purpose for which it was not being used previously.

(To be concluded)

Nat Pleads For New Political Alignment On Race Problem

(Continued from front page)

philosophy and the Western way of life.

No self-respecting Bantu will be satisfied with a limited or second-class human standard, such as an inferior social position or political franchise which exists in name only.

It is either full equality or nothing; and full equality, which will mean the end of White leadership, is neither in the interest of the Bantu masses nor of the White man.

To talk then of Bantu franchise within our democratic system is sheer hypocrisy, or else political suicide.

We are faced with the problem that only a section of the Bantu people have reached White standards while the great mass of them are still in varying stages of development but are nevertheless conscious of the progress and the predominance of the White leader.

The Answer

What, then, is the answer to the problem which we must admit both Whites and Blacks as having equal claims to solve—within the context that we are both here to stay.

Because of our unequal numbers, different ways of life, racial prejudices and different stages of development, a partnership between White and Black will be unequal, economically, socially and politically. It can result only in the dominance of one race

over the other and will not finally be in the interest of either.

Partition seems to be the only answer. In fact, our country is already fairly well divided, if one includes the Protectorates with the Reserves.

The Blacks have assisted us (true, not by their own choice) to build our economy; and now it is the turn of the Whites to assist them (not of choice but of necessity) to build a home where they can find political, economic and social sanctuary.

If separate Black and White States are not the answer, then what is the answer? For all our sakes we must move in that direction without delay.

In A Nutshell

To put it in a nutshell: political parties must take the racial problem out of party politics by adopting a common aim.

Such questions as "Who will sit in Parliament?" are ignorant signposts to obliteration or survival.

It is imperative that we seek a new political alignment without attempting to destroy either of the existing political parties.

It is not yet too late to save ourselves—if there are men of talent who can grow to men of stature.

Men of talent we certainly have. In their hands lies the choice of our destiny. Are they prepared to make personal sacrifices and answer the call?

Self-Rule For Protectorates

THE British Under Secretary of State for Commonwealth Relations, Mr. C. M. J. Alport, dropped a hint that Basutoland, Bechuanaland and Swaziland would be given some self-rule similar to that accorded to other British territories in Africa.

It is clearly in the interests of everyone concerned that the constitutional development of Basutoland, Bechuanaland and Swaziland should not lag behind or be isolated from the main trends in Africa," he said in an interview in Pretoria.

Apartheid: But For Time Being

PROF. S. P. CILLIERS (of the University of Stellenbosch and an executive member of Sabra) said that he envisaged territorial separation as an intermediate—and not necessarily the final—stage in the solution of the Union's racial problems.

He made it clear that his views, did not necessarily represent those of the executive.

He said that integration as it was progressing today must lead to tremendous strains which the population might not be able to withstand.

Breathing Space

Through separate development the various groups will be given a breathing space from their immediate problems of relationship and the stage would be set for the evolution of the ultimate pattern—whatever that might be.

It was impossible to predict at what stage apartheid would cease to be practicable policy because of lack of action. But if and when Sabra believed that that stage had been reached it would have to abandon the policy of separate development and adopt a new line of thought more suited to the circumstances.

Integrated

Professor Cilliers said he had never regarded the aim of Sabra as absolute territorial segregation but rather the provision of areas in which Africans could exercise the right of self-determination without endangering the rights of other racial groups to self-determination.

It was unlikely, in his view, that these areas would become autonomous states—though this was something to be determined when the need arose—because there would be an integrating economy and transport.

Mr. Alport, who has just toured the Protectorates to make himself familiar with their administration, said it was too soon to say what shape the constitutional reforms of the territories would take.

A commission was at work on the administration of Basutoland with reference to the status of the chiefs and the future of the Basuto National Council.

Its findings would not be ready "for a bit of time yet."

In Bechuanaland, the joint European and Native Advisory Council had recommended that it be given legislative powers, but the British Government had not yet had time study that proposal.

But whatever constitutional development took place it would be:

—Measured against the resources available in the territories;

—In step with what was happening in the rest of Africa.

—Designed to provide up-to-date and efficient administration.

—It would be in the interests of the Union, as well as of the territories themselves, that the administration of the territories should be modernized.

Consult Union

Asked whether the Union would be consulted before constitutional changes were made in the Protectorates, Mr. Alport said:

"Our relationship with the Union in this matter has always been one of understanding.

"As far as the Union is concerned the efficient administration of the High Commission Territories can only be to the Union's advantage."

Asked whether private as well as public capital was being used to develop the territories, Mr. Alport said: "Yes, very definitely.

"As a result of the combination of the two, Swaziland has entered a new period of development. Swaziland used to be behind the others. Now it is ahead."

"Government. Accused Of Encouraging Murders

ACCRA (Ghana), Tuesday.

UPROAR broke out in the National Assembly here today when an Opposition Member, Mr. M. K. Apaloo, asked why a man called Yaw Mannu, sentenced to 18 years imprisonment for murder, had been released by the prison authorities.

Mr. Apaloo asked, is it not a fact that the Cabinet asked for a remission of the sentence because he is a member of the Convention People's Party, who murdered a member of the Opposition Party?

Mr. K. A. Gbedemah, Minister of Finance, replied that the Cabinet did not ask for his release, and Mr. Ako Adjei, Minister of Justice, said the remission was granted by order of the Governor-General in the exercise of his powers of the Royal prerogative.

Mr. Adjei added "offenders who are brought before the courts are dealt with not by reference to their political labels as such. They are dealt with according to the laws of Ghana."

Mr. Apaloo retorted, "but the Government are encouraging murders in the country."

Mr. Kofi Basko, Minister of Information, said, "when the Opposition were killing people in Ashanti, we were thinking of how to save other people."

After Mr. B. F. Kusi, of the United Party, had denied that the Opposition had killed anyone in Ashanti, the speaker called for order.

In reply to another question, Mr. E. Amahama, Parliamentary Secretary to the Ministry of the Interior, said no persons were serving terms as political prisoners in Ghana.—Sapa-Reader.

The first Peking-made car, called the Ching Kang-Shan, after the famous revolutionary base, has just rolled off the production line, the New China News Agency reported.—Sapa-Reader.

Wits Say No To Apartheid

STUDENTS of the University of the Witwatersrand voted against allowing the Afrikaans students Bond (A.S.B.) to form a "closed" branch on the university campus.

Voting was 2,044 against the formation of the "closed" A.S.B. and 478 in favour. Sixty per cent. of the student body took part in the special referendum called to settle the issue. This was the highest percentage student poll for many years.

A Victory

The result was an overwhelming victory for the Student's Representative Council, which refused the A.S.B. permission to form a branch on the campus unless students of all races, languages and creeds were permitted to join.

S.R.C. members said that 80 per cent. of the votes supported their stand.

Mr. Magnus Gantner, president of the S.R.C., said: "The result shows that Wits will clearly not tolerate any 'backdoor' attempt to introduce apartheid at this university.

Ghulam Abbas Determined

KARACHI, Monday.

CHAUDHARY GHULAM ABBAS, leader of the Kashmir Liberation Movement, yesterday repeated his intention to cross the Kashmir cease-fire line despite opposition from the Pakistan Government or from Indian troops.

He said at a Press conference that the Pakistan Prime Minister, Mr. Malik Feroz Noon's statement on Saturday that the Pakistan Government would not permit a breach of cease fire agreement was "superfluous and irrelevant."

Mr. Abbas, who plans to cross the cease-fire line on June 29, said his resolve did not in any way concern the commitments of the Pakistan Government.—Sapa-Reader.

Want a career instead of a Job? Write for "The Direct Way to Success" in accountancy, costing, secretaryship, building societies, municipal service, banking as well as other top ranking positions, paying over £2,000 a year. Write to THE SCHOOL OF ACCOUNTANCY, backed by 48 years of successful educational service. P. O. Box 4592 (2D) Johannesburg OR P. O. Box 1865 (2D) Durban.

The 'Kashmir Princess'

By
A. S. KARNIK

WHAT HAS GONE BEFORE :

THE A.I.I. Constellation airliner the 'Kashmir Princess' carrying the Chinese delegation is on its way to Jakarta. Each member of the staff is busy with his own particular duty, and, in the course of it he sums up the distinguished passengers. Co-Pilot Dikshit relieves Capt. Jatar who, while resting thinks of the heavy responsibility of carrying historical political delegation and decides that A.I.I. should never let them down.

Now Read On:

WITH such thoughts he returned to the front cabin which was empty but for me. Captain Jatar sat down, pushed back the seat, closed his eyes, but today sleep did not oblige him. After five minutes of fruitless effort, he was as awake as ever.

He took out a packet of cigarettes, lit one and blew the smoke on to the glass window. For some reason he was restless today.

He was in a reminiscent mood, his mind racing back to his past across his flying years to the little town of Buldana in Madhya Pradesh where he was born, to the pine-covered hills of Panchgani where he went to school, to Poona and Nagpur where he received his College education.

He remembered the first day when, as a pupil-cadet of the Bombay Flying Club, he went up with the instructor in a Tiger Moth training plane, then he recalled that feeling of utter loneliness when he took off on his first solo flight.

After twenty years he could still remember the thrill of being up there, all alone, on his own, while below him was spread the palm-fringed Juhu beach and quite irrelevantly he thought, "What a pity they have cut down those beautiful palms along the western boundary of the Flying Club airstrip!"

He remembered the day when he arrived a little late at the Flying Club and to his chagrin discovered that the only available machine was taken by two other members of the club who were taxiing for a take-off, and also he remembered that peculiar sensation in the pit of his stomach, when he learnt a little while later that the 'plane had crashed, killing one of two occupants.

That was the occasion when his parents seriously tried to prevent him from taking up a flying career.

IT'S TOO RISKY, MY SON," THE OLD MAN HAD PLEADED, BUT DAMODAR WAS ADAMANT.

Across two decades, he still heard the echo of his own words—"Since death is inevitable, some

day or the other, I would much rather die in an aeroplane crash than rot through a long illness in bed, a helpless nuisance to myself and to others."

He remembered the early days of his professional flying career when, on a salary of less than two hundred rupees, he used to fly the little four-seater Air Mail planes from Bombay to Colombo. He remembered the force-landing he had to make in a field near Hyderabad—was it in 1938 or 1939? No, it was 1939.

It was the nearest he ever came to a crash—one little mistake in control while landing and the 'plane would have gone up in flames, and the pilot along with it!

Those were the days when flying was really a dare-devil business, a constant flirting with death. He remembered his flight to China in 1941 and the airlift of Indian troops to the Middle East during the War.

Since then he had carried the flag of India—of free India, he was proud to say—to the airports of the world; to Cairo, Rome, Geneva, London, New York.

What a contrast with olden days—from tiny Tiger Moths to the mighty Constellations. Now, he thought, flying was really safe, or was it.....?

Then he remembered the tragic fate of the 'Malabar Princess,' the Air India International Constellation, which had crashed in the Alps during the snow-storm. It was just a chance that Jatar was not piloting that ill-fated 'plane'

That was what he had thought when, flying over the Alps on a search mission, he had spotted

the wreckage and the dead bodies lying half-buried in the snow.

The pilot of the 'Malabar Princess' was a personal friend of his. And he had said to himself. "There, but for the grace of God, I would lie dead and buried in those alien snows".....

No, Captain Damodar Kashinath Jatar could not sleep that day as the 'Kashmir Princess' raced through the sky on its way to Jakarta. So he decided to get up and go back to the cockpit.

Co-pilot Dikshit, alone at the controls, went through the routine of contacting different airport control towers to report the position of 'Kashmir Princess.'

He was surprised to find that the Singapore airport was 'plotting' their aircraft i.e. following its progress and recording it on a chart, which is rarely done except in exceptional cases. So as soon as Jatar returned to his pilot's seat, he told him of the incident.

"Why are they plotting us?" Jatar asked in surprise, "I don't think normally they 'plot' our position on a chart."

"Maybe ours is an important flight," suggested Dikshit, "that's why they 'plot' us to keep track of our position

Just then, over the radio came the weather report that they would be passing through an 'inter-tropical front' which, in plain language, meant bad weather and a mass of stormy clouds.

But the clouds were mainly to the left and the right, and there was a clear gap ahead for them to pass through. There did not seem any cause for alarm or even anxiety.

Jatar then turned to D'Gonha who was intently watching the engine instruments, and asked, "How much is the endurance gas left?" (Gas is short form for gasoline, i.e. petrol). This question meant how many hours more could the airplane fly on the remaining fuel?

D'Gonha glanced at the log in front of him, and crosschecked against the instruments' reading before replying "Four and a half-hour dry tanks, Captain." Jatar was pleased.

Only about two-and-a-half hours journey was to be covered before we would be in Jakarta, and we would be left with two hours of reserve fuel. Everything was going on as envisaged—smoothly and accurately.

Captain Dikshit picked up the microphone and instantly his calm voice was carried on the

LATEST ARRIVAL FROM MOTHER INDIA

SAREES

RAYON was £4 7s. 6d.
Now 47s. 6d. Mundani Border.
KASHMIRI SILK was £4 17s. 6d.
Now 49s. 6d. ea.
DORIYA, Miss MARRY, Champa
Kali in Art Silk was up to
£4 17s. 6d., Now 51s.

Carom Boards Complete Sets

RUBBER CUSHION £5 5s. od.
NICKLE CORNER £4 4s. od.

Agarbatti

Three Roses 3 Tolas 3s. Tin
Chameli 1s. 6d. Pkt. Gateway of
India 3 tola 4s. tin, 6 tolas
8s. tin, Darbar 3 tola 3s. pkt.,
Captain 2s. 3d. pkt.
Vasanti (with Athar Bottle) 6 tolas
4s. 6d. tin, 4 tolas 3s. 6d. tin,
3 tolas 2s. 9d. tin,
Jhangir 1s. 6d. pkt.
Steamer Brand No. 444 Ex India
7s. 9d. doz.
Steamer Brand No. 444 Ex Pakistan
6s. 6d. doz.
Meelad 4 Tola 3s. Pkt.

GANGA VAN LADIES ARTIFICIAL HAIR

No. 1, 4s., No. 2, 5s., No. 3, 9s.,
No. 4, 10s. 6d. each.
All above with strings inside.
Quality A 12s. 6d., B, 18s. 6d.
C 22s. 6d. each.
All fine quality without strings.

Muradabadi Silverware

Gulabdani 12s. 6d., 15s., 17s. 6d.
and 20s.
Lobandas 15s., Athardan 12s. 6d. ea.
Soomadan 12s. 6d., 15s., and
17s. 6d. ea.

Electrical Table Lamps

With Taj and Flower Cutting 40s.,
30s. and 25s. ea.
And many beautiful range.

Brassware

Thalas 16s., and 21s. ea.
Lotas 6s. and 8s. each.

We cater for Birthday and Wedding
Gifts in large Range.

A. K. HOOSEN & SONS,
116 Queen Street. Phone 27349. P.O. Box 2168.
DURBAN.

Invitation to country visitors when next in Durban. You are cordially invited to view the City of Durban from the roof top of the tallest Indian owned centrally situated Hoozen's Building and to also visit our exclusive little gift shop and showroom on the ground floor.

air on a frequency tuned to Singapore Control Tower. "Hullo Singapore, this is Victor Echo Papa (Radio call sign for Kashmir Princess) calling—position one hundred fifty miles south of Singapore, fifty miles west of Natuna Group of Islands! Height 18,000 feet; Air speed 135 knots indicated (this equals a speed over-ground of 280 miles per hour); O.A.T. (outside air temperature) two degrees; Cloudy sky; E.T.A. (expected time of arrival) Jakarta 11.25 Zebra (Greenwich Mean Time).

They were still too far from Jakarta to contact that airport directly, so Jatar instructed Dikshit to signal Singapore to inform Jakarta that the Kashmir Princess would require night-landing facilities. Singapore later informed that the message had been duly communicated.

So far they were in touch with Bangkok and Singapore, but soon after they heard Jakarta calling them—so they were now within short-wave range of the Indonesian capital.

The voice of the Jakarta operator came loud and clear—he wanted to know if Chou En-lai was on board the 'Kashmir Princess'. Both the pilots knew that the Chinese Premier was not on board, but still they called for the passenger list for

re-checking and only then signalled Jakarta, "Negative".

That very instant Capt. Jatar was checking up on the remaining fuel and Navigator Pathak had finished reporting position Miss Berry, D'Souza and Pimenta were taking back the tea cups, the passengers having finished their evening tea.

Refreshed after the tea they were all in a relaxed mood; some of them chatting with each other while others were browsing over newspapers and magazines.

One of the delegates who spoke English enquired of D'Souza, "What time shall we reach Jakarta?" This is the commonest question on any flight. "At 7.30 local", was the prompt reply, as he unconsciously glanced at his watch.

The time, according to the clock (which kept Greenwich Mean Time) was 09.24 GMT. The second hand was moving towards the 25th minute.

Last Thoughts

At that precise moment the thoughts of those on board were on different objects in different places. As he looked out at the peaceful blue sky,—Captain Jatar was thinking of his wife and children away in England and he was wishing he could contrive

to keep his family with him wherever he was posted

Gloria Berry was thinking of her fiancé; of the last dance she had with him, and of the trousseau she would buy for her wedding on her next visit to Singapore

D'Souza was thinking of what present he should take for his wife this time; Pimenta was thinking that it would be better if he could arrange a passport for his old mother to come away from Goa and live with him and his brother in Bombay.

D'Cunha was thinking of the Easter cards he had sent from Bangkok to his mother and wife. Dikshit was thinking that maybe, after he should go to Bangkok for the sake of his friend Jatar, and I was smiling in my sleep as I dreamt of a slim, dark-eyed girl—Kamal who soon would be called Mrs. Karnik...

Then it happened—a distinct thud, a muffled explosion that everyone heard and wondered about. And I woke up...

Next Week

PLANE ON FIRE

"Kashmir Princess" (Copyright 1958) Jaico Publishing House.

Nagy Execution Distressing

New Delhi, Monday.

THE Prime Minister of India, Mr. Jawaharlal Nehru, said today that the execution of Mr. Imre Nagy, the former Hungarian Prime Minister, was most distressing news, both in itself and in its possible consequences

Mr. Nehru declined to elaborate.

Reporters at the airport here asked him whether the Execution of Mr Nagy and his three colleagues would mean cancellation of a proposed Summit Conference.

Mr. Nehru replied: why should anything be called off.

MBoya Not To Appeal

Nairobi, June 18.

THE seven African elected members of the Kenya Legislative Council who last week were fined £75 on a charge of criminal libel have decided not to appeal.

This was announced here today by the chairman of the African Elected Members Organisation, Mr. Oginga Odinga one of defendants.—Sapa-Reuter.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALHOY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610,
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

London Letter

(From Our Own Correspondent)

Lokitaung Prison Conditions

THERE has been quite a furor in both press and Parliament following a letter in the "Observer" of June 8th from five of the prisoners at the prison in Lokitaung, Kenya. In a letter to the Colonial Secretary, in which he urged that an immediate inquiry be set afoot, Mr. James Callaghan, M.P. summarised the allegations of the prisoners so:

"They complain that they have been beaten, that their rations are insufficient, and that medical treatment is inadequate. Their major complaint at present is that they have insufficient water and that they are forced to draw it from a contaminated well, although a clean well exists that is reserved for Europeans."

The letter from the prisoners concluded: "it now appears that it is the intention of the Kenya Government to starve us to death."

On June 11th Kenya's Chief Secretary, Mr. W. F. Coutts, made a statement on the complaints to the Legislative Council. Said he:

"A considerable time before the allegations were made public the Government was aware of them and had instituted and completed investigations before the rumours were given wide publicity. The allegations related to lack of adequate water supplies, visits from relatives, censorship of mail, rations and medical facilities. As a result of the investigation which has been completed the Government is satisfied that the allegations were unfounded."

Mr. Mboya found the statement "totally unsatisfactory and unacceptable". He demanded to know the nature of the inquiry: whether it had been an independent one or carried out by the department against which allegations had been made. On ascertaining that it was the latter, he asked for an independent inquiry, but Mr. Coutts said he could not agree that another inquiry was necessary.

As a "Manchester Guardian" editorial suggested, it is a pity the Kenya Government does not recognise that a denial of allegations by an accused department, though possibly a

faithful denial, is always rather suspect. One cannot expect a man to hang himself. It seems the whites in Kenya are forgetting an old maxim of British politics: that it is important that justice should not only be done, but that it should appear to be done.

Nyasaland Christians Fear Union Pattern In Federation

The Blantyre Synod of the Presbyterian Church in Nyasaland has issued a strongly-worded declaration in which it expresses fears of apartheid on the South African model in the Central African Federation. In particular it expresses the fear that Nyasaland will be turned into a "native reserve". The synod says the days of no colour bar in Nyasaland are over. It points to the new attitudes towards Africans which are replacing the old friendships and relationships. The synod is one of the most important in the territory, and it declared its unanimous opposition to federation "as it has been in practice over these years. We see no hope of a peaceful and righteous future under the present Federal Government." The synod claims that it has great experience of conditions in both the Union and the Federation, in that almost every Nyasaland family has one member working in those countries. The kind of white domination, race segregation and race discrimination seen there "is not wanted in Nyasaland". The resolution is being sent to the Presbyterian churches in Nyasaland and the Churches of Scotland, with which it has close links.

THE South Korean National Assembly unanimously adopted a resolution to-day condemning the execution of the former Hungarian Prime Minister Mr. Imre Nagy as a "barbarous action and a ruthless betrayal."

The Assembly also called upon the U.N. General Secretary Mr. Dag Hammarskjöld to take "legal action to expel the Soviets and their puppets from the peaceful World Organization."—Sapa-Associated Press.

World Newsreel . . .

(FROM SAPA REUTER)

The United Arab Republic's Ambassador in India said in New Delhi on June 24 that his Government would refuse permission for United Nations observer team members in the Lebanon to be stationed on the Syrian side of the Lebanese border.

Speaking at a Press conference, the Ambassador, Mr. Abou Richeh, said that the United Arab Republic would also object to any stationing of a United Nations force in the Lebanon.

The Ambassador added that in the event of Britain and the United States intervening in the Lebanon, the struggle there will be internationalised and volunteers from "Eastern Bloc countries" would presumably come to the help of the Lebanese rebels.

The Indonesian President, Mr. Sukarno has announced a new cabinet headed by the Prime Minister, Mr. Djuanda, and retaining Mr. Subandrio as Foreign Minister.

Only one Minister was replaced. Two other Ministries were abolished and four new Ministers of State were added.

The one cabinet change was the replacement of Prof. Sunaendjo as Trade Minister with Mr. Rachmai Muljomiseno, Director of the State Bank of Indonesia.

President Sukarno abolished the ministries of peoples' potential and inter-region relations.

India and the United States signed an agreement in New Delhi for 35 million dollars (about £12,470,000) of American aid for India's road transport and jute industries, according to a Government statement.

Another agreement for 40 million dollars (about £14,280,000) aid for Indian railways was also signed in Washington.

Under another agreement signed on Tuesday, India will get an additional 700,000 tons of wheat, milo, and maize from the United States.

DRY CHILLIES

Gross 33lbs Bag for 30/6
Strong Brooms with long sticks made by Africans.
25/6 per dozen.

Small Brooms with short sticks 3/3 per dozen.

MAARMANS (Pty) Ltd,
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street,
Co. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1654.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Phone 34-1349

P. O. Box 1549.

MASTER BROS. (PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

83 West Street, JOHANNESBURG.

Lessons From Group Areas Proclamations

(Continued from page 242)

side, indicated that the first step in that direction was to agree on objectives. We pointed to "co-operation and interdependence" as the basis of this agreement and the overthrow of apartheid as the goal the united front could set itself.

Freedom Charter

By implication the African people were rejecting the Freedom Charter as both a programme and a basis of the unity they were looking for. In the moment of crisis the Indian community has not turned to the Freedom Charter as a basis of unity. I am glad that even the Natal Indian Congress has, by uniting with the NIO and other Indian groups in opposition to the Groups Areas Proclamations, at last admitted that the Freedom Charter is just not the thing which can cement the unity of those fighting apartheid. It will not save Indian homes; just as it has done nothing to stop the African women being forced to carry the Passes.

Now that events have killed the Freedom Charter successfully efforts might be concentrated on how best to defend liberty effectively. The Indians have sanely shown that they will have no stomach for ideological obsessions in the hour of crisis; that they will do the great, daring and statesmanlike thing and cross ideological barriers to ensure that the threatened stand together.

It would be a fine thing if the ANC did the same. Fine is not the real word. Dangers threaten the African people from so many sides that even in the ANC the greatest need is for bold, daring and statesmanlike thinking; for determined efforts not to crush opposition, but to seek agreement among the warring factions. The ANC has been placed by events in the position where its ability to do this will not only be the most effective answer against apartheid as it affects the Africans, but will show the extent to which the ANC is ready to lead the country towards real national unity and, therefore, liberty.

If it settles down with the determination to doing this job, it will lead the Africans into giving the Indians powerful and effective support in the hour of their greatest need. There are signs already that the ANC is seriously giving thought to movement in

this direction. It thus becomes the duty of all democrats to do all in their power to assist the ANC in the terrible task of cleaning first its own house in order thus to face successfully the challenges which confront it.

SAIC

And here, the Natal Indian Congress on the local plane and the South African Indian Congress elsewhere can, in the interest of the Indian community, exert persuasive pressures in the direction of enabling the ANC to put its own house in order under conditions which will give the African community renewed confidence in the real goals of the ANC.

It will not be an easy job. But it is difficult to see how we can all fight and defeat apartheid unless the African National Congress is strong enough and enjoys sufficient confidence in the African community to lead the millions it could have behind it in irresistible tide against apartheid.

It is, of course, humiliating to speak in this fashion in the moment of crisis. But the present weaknesses of the ANC would never have arisen if people were not obsessed with the idea of the Freedom Charter as the instrument by which to transform the ANC into a "progressive" movement and the exclusive alliance a weapon by which to reduce the ANC to the status of a branch of the Congress Movement. The strains imposed by these developments on both the ANC and the African community must be removed if the pressure of the millions will be used at this critical moment in a determined fight against apartheid.

Ghana M.P.'s Released On Bail

ACCRA, Tuesday.

THE Ghana Court of Appeal today released on bail until Friday two members of Parliament and four others who had been sentenced last March for "conspiracy to prepare to attack with armed force persons in Ghana."

On Friday (today) judgment will be given on their appeal against conviction and sentence.

The two M.P.'s S. G. Antor and Kojo Ayeke, were each sentenced to six years in gaol while the other four got three years each.—Sapa-Reuter.

Latest Records For Your Selections

Samundar	5 Records	Rok N roll	41/3
Bariah	5 "	" "	41/3
Mr. X	4 "	" "	33/-
Aasha	4 "	" "	33/-
Paying Gues	4 "	" "	33/-
Chori Chori	5 "	Best Music 1956	41/3
Naya Andaz	6 "	" " 1958	49/6

Best Instrumental No.

Fantush New Delhi	8/3
C.I.D. Both Sides	8/3
Devta " "	8/3
Mem Sahib C.I.D.	8/3
Chori Chori Both Sides	8/3
Baarisha and Basant Bahaar	8/3
Baap Re Baap. Naya Anadaz & Shremati 420	8/3

Packing & postage
7/6 extra.

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 29488.

DURBAN.

For an antiseptic to fulfil the exacting conditions of obstetric, surgical and medical practice it is not enough that it should kill the germs that are the cause of infection. It must also be safe in use, harmless to the delicate human tissues the germs invade. Such is 'Dettol'.

In your own home, whenever infection threatens, learn from the hospitals — rely on Dettol.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Dock Strike Situation In Bombay Improves

THE turn-round of ships in Bombay harbour registered a slight improvement on June 18, the second day of the All-India dock strike. One passenger ship and a freighter sailed from the port.

Clearing Garbage From Bombay Streets

Concerted measures taken by the civic authorities in co-operation with volunteers and non-striking Municipal workers have to some extent succeeded in clearing the garbage from the streets of Bombay.

In the market areas and in some parts of central Bombay, however, garbage has accumulated to an extent that imperils the health of the city.

There was a fall in attendance of workers in the various departments of the Municipality on June 17.

In some places, decaying refuse has begun to give out foul smell, while in other places garbage heaps have been burnt by people.

While the main thoroughfare are comparatively clean, lanes and by-lanes in thickly populated areas are littered with garbage.

In several of these areas, residents with the help of volunteers and domestic servants swept the streets, collected the garbage at a central place and made bonfires with them.

The striking workers picketed the Municipal offices. At the head office some employees were dissuaded from going to work by two women strikers.

Govt. Orders Inquiry Into Madras Firing

The Madras Government on June 17 ordered a judicial inquiry into the causes that led the police to open fire on a crowd of striking dock workers.

Meanwhile the death roll in the police firing mounted to six, with another worker succumbing to bullet wounds in the hospital. Five of the injured are said to be in a precarious condition.

On the second day of the strike the dock men remained peaceful in spite of the refusal of the police to allow them to picket the entrances to the docks.

The Port Trust officials claimed that operations in the docks were not affected by the strike, as they secured the services of nearly 650 men to work two shifts.

A call for a general strike in the city has been given by the City Trade Union Council, representing all trade union organisations as a protest against the police firing.

Special armed police are being posted at all strategic points to ensure peace during the hartal.

The police have arrested 53 persons in connection with the mob violence and stone-throwing incidents.

Water Scarcity In U.P. Villages

Water scarcity has hit twelve villages in Uttar Pradesh. Wells and tanks in these villages have dried up.

The U.P. Revenue Minister told a press conference that alarming reports of water scarcity had also been received from many other villages.

He said that six trucks carrying 18 drums of water were making two trips every day to the countryside, distributing water.

The Minister refuted reports of famine conditions in these areas and added that two conditions were essential for declaring an area as famine area—Large scale exodus of people from there and complete transport bottleneck on account of which food could not be rushed.

"In modern India famine conditions cannot exist anywhere," he added.

Two Children Die Of Heat Stroke

Two children out of twelve admitted to various Delhi hospitals, to be treated for heat stroke, died on June 16, when the capital experienced its hottest day.

The children were stated to have been running temperatures between 110 and 111 degrees.

Meanwhile weather experts held out hopes of thunder-showers shortly.

Rice Smuggling Into Bombay

The import licences of 45 rice dealers in Bijapur are said to have been cancelled by the Deputy Commissioner for breach of licence conditions or for failure to submit returns of

rice stocks in time.

This follows the recent detection of rice smuggling from Mysore into Bombay State.

Recently, the police seized 450 bags of rice while it was being smuggled into Bombay State. Police investigations showed that more than 5,000 bags of rice had been smuggled.

Immediately after seizing the rice bags, the Deputy Commissioner of Police paid a surprise visit to the police check post on the Mysore-Bombay border and found Rs. 500 in cash with the four constables on duty. The constables are said to have been suspended pending further inquiries.

Government Lifts Ban In Maritzburg

By the Political Reporter of the "Natal Witness"

THE Government's ban on all meetings of more than 10 Africans in Pietermaritzburg will be lifted at the end of this week. The ban on Pinetown and Durban meetings will, however, not be lifted. The reason for this has not yet been given.

This information has been supplied by the Secretary for Native Affairs in reply to a telegram sent by Mr. Alan Paton, national president of the Liberal Party.

On June 19 Mr. Paton sent the following telegram to the Native Affairs Department: "With reference to your tele-

gram of May 29 in which you anticipated early decision on lifting ban on meetings under Notice No. 526, and as another month has now passed, are you yet in a position to indicate when withdrawal anticipated in your public statement of April 11 will take place?"

Mr. Paton has now received the following reply from the Secretary for Native Affairs: "Government Notice lifting ban in respect of certain areas, including Pietermaritzburg but not Pinetown and Durban, will be published in Government Gazette of 27th instant."

Mahatma Gandhi?

Was there a Man such as Mahatma Gandhi who lived on this Earth?

Then what did he do?

See for yourself this mighty Man who moved on this Earth and gave the world a new vision of thought.

This publication is fully illustrated. Over 300 pages and over 500 photographs of art paper.

12 x 15 STRONGLY BOUND BOOK.

Released by the Government of India
Priced £5-5-0.

NOW FOR SALE AT

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA,
ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

Books For Sale

Sixty Years After (Natesan)	1	0
Selected Letters of Gandhiji	1	6
Public Finance	2	0
Eminent Americans	7	6
Bapu's Letters To Ashram Sisters		
—By Kaka Kalelkar	2	6
Gandhi Techniques in the Modern World		
—By Pyarelal	1	6
Gandhi's Challenge To Christianity—S. K. George	2	6
Why Prohibition—J. C. Kumarappa	1	0
My Dear Child—Gandhiji	8	0
My Religion—Gandhiji	5	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	10	6
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Munabehn	1	6
Nature Cure	2	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0

Obtainable From:

"Indian Opinion"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramnama—M. K. Gandhi,	2	6
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	10	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi		
—M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling		
—M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji		
(Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary)		
—Mahadev Desai	8	6
What Is Wrong With Indian Economic Life		
—D. V. R. V. Rao	8	0
Christianity Its Economy And Way Of Life		
—J. C. Kumarappa	2	8

Obtainable From:

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું. ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

★
બહાવર્ષનો અર્થ મન, વચન, કમથી ઇદ્રિય નિમ્મલ છે. સ્ત્રી અમન ન કરવા છતાં મનથી જે વિહારમય રહે છે, તે ખરો બહાચારી ન મનાવ.
—ગાંધીજી.
★

પુસ્તક ૫૬ યુ—અંક ૨૪

તા. ૨૭ જુન, ૧૯૫૮.

કુટક નકલ પે. ૪

ડરબનને ગ્રુપ એરીયા કઈ રીતે લાગુ પડશે

લેખક: મીસ કેથરિન

[જેઓ નાટાલની સાથે આફ્રિકન ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ રેસ રીલેશન્સના ફીલ્ડ ઓર્ગનાઇઝર છે.]

લાગુ પડતા વિભાગ

જો કેઈ પણ જમીનનો માલિક એ જાણવા ઇચ્છતો હોય કે ગ્રુપ એરીયાઝના બહેરનામાંથી એની પોતાની મીલકતને કઈ રીતે તે અસર કરે છે. તો એણે શું કરવું જોઈએ? ગવર્નમેન્ટ ગેઝેટનો વધારો નં ૬૦૬૮ કે જે જુનની ૬ તારીખે બહાર પાડવા માં આવેલો છે. એમાં કયા ભાગને આ કાયદો લાગુ પડે છે એ જાણવામાં આવ્યું છે.

આ ગેઝેટ પ્રિટોરીયાથી ગવર્નમેન્ટ પ્રીન્ટર્સની ઓફીસમાં નકલની ૭ પેનીના ભાવે મેળવી શકાય છે. નકશા વગર આ ગેઝેટની ભાષા સમજવામાં અઘરી છે એટલા માટે જમીન માલીકોએ ડરબનમાં સ્થાયી સ્ટ્રીટ અને સ્ટેંગર સ્ટ્રીટના પુણા પર આવેલી વાઇટહેડ બીલ્ડીંગમાં ગ્રુપ એરીયાઝ ડિવેલોપમેન્ટ બોર્ડની ઓફીસ છે. એમાં એક મોટો નકશો રાખવામાં આવેલો છે તેનો અભ્યાસ કરવો જોઈએ. જે જગ્યાઓ ગોરાઓ માટે રાખવામાં આવી છે તે જુલુ રંગમાં અને જે હીંદીઓ માટે છે તે લાલ રંગમાં છે અને જે કલેડો માટે છે તે પાઉન રંગમાં છે તેમજ જે જગ્યા હજુ ઠરાવવા માં નથી આવી તે કોરી છે. અસર કરનારી મીલકતનો અર્થ એ થાય છે કે, અસુક જગ્યા એવા માણસના હાથમાં છે કે, જેની કેમને એ જગ્યા આપવા માં નથી આવી. દાખલા તરીકે જો તમે હીંદી હો અને તમે જુઓ કે તમારી જમીન જુલુ રંગના વિભાગમાં હોય અને જુલુ રંગ એ ગોરાનો લત્તો ગણાય છે તો તમારી જમીનને અસર થયેલી ગણાય. જે તમે એક

હીંદી માલીક હોય અને તે મકાનમાં ગોરા રહેતો હોય અને તમારી જમીન લાલ રંગમાં આવતી હોય. અને લાલ રંગ હીંદીનો વિભાગ ગણાય છે તો પણ તમારી જમીનને અસર થયેલી ગણાય છે.
જો ભતના ગ્રુપ એરીયાઝ જ્યારે એક જમીન માલીકે

એ નક્કી કરી લીધું હોય કે તેની જમીનને અસર થાય છે કે નહિ ત્યાર પછી એણે ગ્રુપ એરીયાઝ ડિવેલોપમેન્ટ બોર્ડ પાસેથી એ જાણી લેવું જોઈએ કે એની જમીન કયા પ્રકારના ગ્રુપ એરીયાઝમાં આવે છે દાખલા તરીકે એની જમીન એવા ભાગ માં પડે છે કે, માલીકીપણું અને વસવાટપણું એ એક પ્રકાર થાય અને માલીકીપણું અને ભાવિવું વસવાટપણું એ બીજો પ્રકાર છે ડરબનમાં જે બધા ગ્રુપ એરીયાઝ બહેર થયા છે એ બધા આ બંને પ્રકારમાં આવે છે અને ગવર્નમેન્ટ ગેઝેટમાં આ શેડ્યુઅલ નં. ૧ અને શેડ્યુઅલ નં. ૨ માં આપવામાં આવેલા છે. આ જે

પ્રકારના ગ્રુપ એરીયાઝમાં આવતી જમીનમાં વસવાટ માટે લાગુ પડતો કાયદો જુલુ છે અને માલીકીના માટેનો કાયદો એક જ છે. દાખલા તરીકે (એ) શેડ્યુઅલ ૧. જે એરીયાઝ એ એવા લોકો માટે છે જેને માટે એ જમીન આપવામાં આવી છે અને એ જમીન માલીકી અને (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૭૮)

હાયટીઝનનો કેસ

સવાલના એટર્ની જનરલ મી. કબલ્યુ. જે. મેકેન્ઝી ક્યુ. સી. એ બહાર પાડ્યું છે કે ઓગસ્ટની ૧લીએ પ્રિટોરીયામાં ટ્રીઝન ટ્રાયલ શરૂ થશે. આ ટ્રાયલ ટ્રાંસવાલ પ્રેસિડેન્સીયલ ડીવીઝનની નવી કોમીનલ કોર્ટમાં સાંભળવામાં આવશે. આ કોર્ટમાં ગવર્નર જનરલે નીમેલા ત્રણ જજે હાજર હશે. જે આરોપીઓ પ્રિટોરીયામાં નથી રહેતા તેમની આવવા જવાની સગવડ ન્યાયખાતા તરફથી કરવામાં આવશે. હાલ ટ્રીઝન ટ્રાયલમાં જેમના કેસ ચાલશે તેઓની સંખ્યા દરની છે મૂળ સંખ્યા ૧૫૨ હતી. તેમાંથી ૬૦ને સુકત કરવામાં આવેલા તાજના વકીલ મી. ઓ. પીરો ક્યુ. સી. અને છ મહદગાર વકીલો હશે અને બચાવના વકા વકીલ મી. આઈ. એ. મેઇઝલ ક્યુ. સી.; મી. એ પ્રીશર ક્યુ. સી.; મી. વી. સી. યેરન્જ અને બીજા પાંચ મહદગાર વકીલો હશે.

મેરીટબર્ગમાં પ્રતિબંધ દુર થયો

મેરીટબર્ગમાં આફ્રિકનો ઉપર જે પ્રતિબંધ લાગુ પાડવામાં આવ્યો હતો. જેમાં દશ થી ઉપર આફ્રિકનો લેગા નહોતા થઈ શકતા એ પ્રતિબંધને આ ચાલુ અઠવાડીયામાં રદ કરવામાં આવ્યો છે છતાં ડરબન અને પાઇનટાઉન માટે પ્રતિબંધ ચાલુ રહેશે એનું કારણ બહેર નહોતું કરાયું આ બંધર લીબરલ પાર્ટીના પ્રમુખ મી. એલન પેટને કરેલા તારના જવણમાં નેટીવ અફેસના સેક્રેટરી તરફથી મળ્યા છે. જુનની ૧૬મી તારીખે મી. પેટને નેટીવ અફેસ ખાતાને નીચે પ્રમાણે તાર કર્યો હતો. "તમે અમને મેની ૨૦મી તારીખે

જાણવું હતું કે, સલાઓ ઉપર થી પ્રતિબંધ ઉઠાવવાને માટે બહુ જ ટુક સમયમાં નિર્ણય લેવામાં આવશે. એ વાતને એક મહિનો થઈ ગયો છે તો અમે જાણવા ઇચ્છીએ છીએ કે હજુ એ પ્રતિબંધ કયાં સુધી ચાલુ રહેશે" એના જવાબમાં મી. પેટનેને નેટીવ અફેસના સેક્રેટરી તરફની નીચે પ્રમાણે જવાબ મળ્યો છે. "સરકાર અસુક ભાગોમાંથી પ્રતિબંધ ઉઠાવી લેવાની છે. એમાં પીટર મેરીટબર્ગનો સમાવેશ થાય છે પણ પાઇનટાઉન અને ડરબનનો તેમાં સમાવેશ નથી થતો. આ વસ્તુ તા. ૨૭ જુનનાં ગવર્નમેન્ટ ગેઝેટમાં પ્રસિદ્ધ થશે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૭ જુન, ૧૯૫૮.

ભાગલાની ભૂલ

જોને ખુલ્લો અપાર્ટિડ કહેવાય છે તેની તરફથી કરનારો દક્ષિણ આફ્રિકાના ભતિય સવાલના ઉડેલની શક્યતા ભાગલામાં જ રહેલી છે એવી કલ્પના સાથે રમત રમી રહ્યા છે. આ કલ્પના કદાચ રંગભેદની બંને તરફનાં વાતાવરણમાં ઉધરેલા હોય તેઓ કે જેમણે માનવીનું અવલોકન કોમી દ્રષ્ટિથી જ કરેલું હોય તેવા ઘણાને ગમી જશે અને એમાંથી કદાચ એમ થશે કે તેઓ એક માર્ગ એવો રજૂ કરશે કે જે ફક્ત દેશને ગંભીર ભય માં જ મુકી દે.

માનો કે ભાગલાની દરખાસ્તને વ્યવહારમાં મુકવા માટે ગોરા માણસ પોતાનો સ્વાર્થ ત્યાગ કરવા કબુલ થાય, તો પણ જમીન ના વિભાગો અને તેની મુકી કોઈ પણ સંભોગમાં પ્રમાણિકપણે બનશે નહિ. જો એક અગ્રણીઓના ન્યાય ખાતાને આ બાબત સોંપાય તો મોટે ભાગની જમીન આફ્રિકાને પાસે જ જાય અને ગોરાઓ આ દરખાસ્તને ઠલી પણ સ્વીકારશે નહીં. જો મીલકતના ખારામાં બધા નહીં તો મોટે ભાગના ઉદ્યોગના જે વિભાગો છે તે અને ઘણી જમીન ગોરાઓ માટે જશે. આનો (એકલા આફ્રિકાને જ નહીં) પણ બીન-ગોરાઓ કહી સ્વીકાર કરશે નહીં. બીન ગોરાઓએ પ્રબળી મીલકત મેળવવા માટે કંઈ જોઈએ ફાળો નથી આપેલો અને તેથી તેના પ્રમાણિક ભાગ માટે તે પણ હકદાર બને છે.

અને વળી માનો કે બીન-ગોરાઓ માટે એક જુદા રાજ્યની સ્થાપના ફરવામાં આવે તો તે પણ ગોરા દક્ષિણ આફ્રિકાના ઉદ્યોગ વિભાગની સામે પ્રતિકાર કરવા સોવીચેટ યુનીયનને એક પગથિયાં રૂપ કેમ ન બની શકે? બીન ગોરાઓ કે જેને ગોરાઓએ બીન-ગોરા રાજ્યમાં હકસેલ્યા હોય તેઓ એમ માનશે કે એ ગોરાઓ કે જેમણે સેંકડો વર્ષથી તેમનો લાભ લઈને કચડેલા છે અને છેવટે વફૂની સામે ફેંકેલા છે તેમને નીચે પાડવામાં જ તેમને લાભ છે. અહીં એક જુદા રાજ્ય એ સોવીચેટ યુનીયનને માટે બક્ષીસરૂપ નીવડશે.

બીજી એક દ્રષ્ટિથી વિચારીએ તો એ વખત આવેલો છે કે ગોરાઓએ ચોખ્ખી રીતે સમજવું બેઠાએ કે ભાગલાની વાતોના પરિણામમાં તેઓએ જે અમુક આદર્શો સેવેલા છે તેને છોડી દેવા પડશે. એમનું કહેવું છે કે, લોકશાહીની અને એના કહેવા મુજબ ખિસ્તી આદર્શની માનવી બ્રાતૃભાવનાને વધારવા માટે એ એ અહીં રહેલો છે. જો તે આફ્રિકામાં જે લોકો એને મળ્યા તેની સાથેના સંબંધમાં પોતાના આદર્શોને અમલમાં મુકવામાં નિષ્ફળ થયો હોય અને ગોરા જે વસ્તુને સ્થાપવા માગે છે એ બીન-ગોરાને ઠીક ન લાગ્યું હોય તો તેને માટે કોઈપણ રીતે બીન ગોરા દોષિત ન હોય શકે.

આ વસ્તુની પીઠીકા સામે પ્રમાણિકતા અને સામાન્ય બુદ્ધિ દેશના બચાવ માટે ઉભય રંગની બાજુઓને સમાન રીતે લાગુ પડે એવી જીવનની આદર્શ સંયુક્ત રાષ્ટ્રત્વતાને જોવાની અમને ફરજ પાડે છે. ફક્ત આજ જે ગોરા માણસનું કહેવું છે તેને ન્યાયી ઠરાવશે. અને એજ વખતે ગોરા શું જોલે છે એવું એને પોતાને જાન છે એમ રંગીન માણસને ખાતરી કરાવી શકશે.

ભતિ સવાલ અંગે નેશનાલીસ્ટોનો નવો રાજકીય પ્રસ્તાવ

નેશનાલીસ્ટોના ‘સન્ડે ટાઇમ્સ’ પત્રે મી. ડબલ્યુ. સી. ડેનીયની એક લેખમાંના હમણાં પ્રગટ કરેલી એ નેના સંબંધે તે પત્ર બહુવે છે કે તેઓ એક આફ્રિકન બાધી રાજકીય અધ્યાત્મી અને નેશનાલીસ્ટ પક્ષના સભ્ય છે. એ લેખમાંનાંથી ભતિ સવાલ વિષે આફ્રિકાનર નેશનાલીસ્ટોનો અમારા વાંચકોને કદાચ સ્પષ્ટ ખ્યાલ આવી શકે એ આશાથી ડેલોક ભાગ અને આપીએ છીએ.—તંત્રી.

આર્થિક વાક્યો અને સૂચક શબ્દો થી વિચાર ન કરી શકે એવા મતદારો ને પક્ષની જાળમાં પકડી રાખી માયડા પાસે દોરી લવાય કે જ્યાં તેણે કોસ કર્યા પછી તે મત શાને માટે આપ્યો છે તેની તેને ખાતરી નથી હોતી એવી પાર્ટી લાઇનને ફગોળી દેવાનો વખત દક્ષિણ આફ્રિકા માટે આવી લાગેલો છે. એવી જ રીતે રમના મહત્વનો સવાલ પણ સંબોધમાં આવતો જાય છે માત્ર લીસી વાતો અને ન્યાય સહ જુદાપણું અથવા રક્ષિત કાણું રાષ્ટ્રના ની પોકળ વાતોથી એનો ઉદ્દેશ નહિ આવે પણ તેનાથી તો એ સવાલ વધુ કઠણ બને છે. કાણું નેશનાલીસ્ટ અને ગોઈ નેશનાલીસ્ટમાં કંઈ તફાવત નથી.

ભૂતકાળમાં, બાન્ડુઓ ગોરાની જેમ ખિસ્તિપણાની અગર શહેરીપણાની સમાનતાએ નહોતા આવેલા તે કારણથી તેમના પ્રત્યે સામાજિક જુદાઈપણું રખાતું—જેને આપણે આજે અપાર્ટિડ કહીએ છીએ—તે જોહામાં જોહું ખરાબ કહેવાતું હતું. પણ હવે આપણે એ તખ્તે આવેલા છીએ કે જ્યાં આપણા પ્રથમથી બાન્ડુને શહેરી અને ખિસ્તિ બનાવવા ની આપણે આપણી ફરજ બજાવેલી છે. આપણે એવા લોકોની હાલત કરી છે કે જેઓ હવે આપણા જેવા વિચારો અને વર્તન કરી શકે છે.

તેઓની લાગણી અને મહત્વકાંક્ષા જુદી છે પરંતુ એમાંથી આપણે એ ન જોઈ કે આપણે તેઓને તક નથી આપી તેથી જ તેઓ નિષ્ફળ જાય છે, અને હવે તેઓ સમજ્યા છે કે, માનવી તરીકેની તેઓની પણ કંઈક મહત્તા છે જ પરંતુ એટલે ઉપયોગિતાની સમજ આપવામાં અટકાવતે મુકાયેલી છે.

રાજકીય અંકુશ જતો રહે એ ભયથી આપણે બાન્ડુ લોકોની બાવનાને આપણી લોકશાહી સમાજમાં વ્યક્ત કરવાનો અવકાશ નથી આપી શકતા અને તેવું જ આપણાં સમીકરણ અને પ્રાથમ્ય જીવન ધોરણ તમા ખિસ્તિ આદર્શની અગતિને વિષે પણ છે.

મમોદિત અથવા બીજા દરજ્જાનું માનવ ધોરણ, જેવું કે, ઉત્તરત્ત સામાજિક પદ અથવા ફક્ત કહેવા પુરતા જ રાજકીય હકો. એનાથી ઠોધ પણ સ્વમાની બાન્ડુને સંતોષ થઈ નહિ.

સંપૂર્ણ સમાનતા અગર તો કશું જ નહિ. અને પૂર્ણ સમાનતાને અર્થ જોઈ નેતૃત્વનો અંત માય. તે તો ગોરી અગર બાન્ડુ પ્રબળ ઉભયને માટે લાભપ્રદ નહિ જ માય. ત્યારે આપણી લોકશાહી પદ્ધતિની અંદર બાન્ડુ મતાધિકારની વાત કરવી એ કેવળ દંભ મા તો બીજી રીતે રાજકીય આપણાત બનશે.

આપણી સામે એક એવો સવાલ ખડો થયેલો છે કે જેમાં બાન્ડુ પ્રબળ નો માત્ર એક નાનો અંશ જ ગોરા ધોરણ સુધી પહોંચેલો છે જ્યારે તેઓ માનો મોટો ભાગ તો હજી વિકાસની જુદી જુદી કક્ષામાં છે. તો પણ તેઓ તેમની પ્રથમ માટે અને ગોરા અંગેવાનનાં પ્રાથમ્ય વિષે જાગૃત થયેલા છે.

તો પછી આપણે સ્વીકારવું પડશે કે પુર્વાપરના સંબંધથી બંનેને અહીં જ રહેવાતું છે. એટલે આ પ્રશ્નના ઉદ્દેશ માટે ગોરા અને કાળા બંનેનો સરખો હક છે. આપણી સંખ્યાની અસમાનતા, જીવન પદ્ધતિનો તફાવત, ભતિય દેષ અને વિકાસની કક્ષાના ફરકને લીધે ગોરા અને કાળા વચ્ચેની આર્થિક, સામાજિક અને રાજકીય ભાગીદારી પણ અસમાન બનશે જેનું પરિણામ ફક્ત એજ આવશે કે એક ભતિ બીજી ઉપર સત્તા ચલાવશે, અને અંતમાં તેનાથી એકને લાભ થશે નહિ.

જવાબ એક માત્ર ભાગલાનો જ હોય એમ લાગે છે. ખરું જોતાં—જે રીઝવો અને પ્રોટેક્ટરેટોને મેળવી દેવાય તો આપણો દેશ દેખીતી રીતે જ વહેંચાયેલો છે. કાળાઓએ (જો કે તેઓની પોતાની પસંદગીથી નહીં) આપણને આપણી આર્થિક સહરતા માટે મદદ કરેલી છે અને હવે ગોરા ઝોની (પસંદગીથી નહીં) પણ આવ-સ્વકર્તાઈ ફરજ છે કે તેમને માટે વળતર રૂપે તેઓ રાજકીય, આર્થિક અને સામાજિક પદ મેળવી શકે તેવું સમાન સ્થાપિત કરવામાં મદદ કરે.

જો એનો જવાબ કાળા અને ગોરા નાં જુદાં રાજ નહિ હોય તો બીજો જવાબ શું હોય? આપણા સહળા હેતુને ખાતર આપણે વિશ્વળ કપો વિના એ દિશામાં આગળ વધવું જોઈએ. (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૨૩૮)

સમય પુરતો અપાર્ટ હેડ

સ્ટેલનબોશ યુનીવર્સિટીના પ્રેફેસર અને સાધ્વાની કમીટીના એક સભ્ય પ્રોફેસર એસ. પી. સીલીયર્સે જણાવ્યું હતું કે એમનું માનવું છે કે, અસુક સમયને માટે ઇલાયદાપણની આ દેશમાં જરૂર છે પણ ઇલાયદા પણાથી જ આ દેશના રંબેદને ઉકેલ થશે એમ હું નથી માનતો એમણે એ પણ સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે, એમનો જે મત છે તે સાધ્વાની આપી કમીટીના મત નથી. એમણે વધુમાં જણાવ્યું કે આજે જે રીતે ઇલાયદાપણું લાગુ પાડવામાં આવી રહ્યું છે એને લીધે આખા દેશના લોકોની ઉપર તે બહુજ બોભરપે છે અને ભવિષ્યમાં તેમાં વધારો જ થશે અને પછોને જુદી જુદી રીતે ઉત્તર થવા દેવામાં લાભ એ છે કે, પોતાના ક્ષેત્રમાં ઉત્તર થવાને લીધે તેઓ પોતાના ભેદભાવ ઉપર બહુ વિચાર કરી ન શકે અને એથી આપણે આ દેશનો સવાલ ધીમે ધીમે ઉકેલી શકીશું. આજે એમ નથી કહી શકાતું કે કયે વખતે ઇલાયદાપણું અટકી જશે પણ સાધ્વાનું માનવું છે કે, જ્યારે પણ એ વસ્તુ બનશે ત્યારે આ જુદા ક્ષેત્રમાં ઉત્તર થવાની નીતિ

ને પણ બાબુપર મુકાને ખીજ વધુ અનુકૂળ નીતિને સ્વીકારવી પડશે. પ્રોફેસર સીલીયર્સે વધુમાં જણાવ્યું છે કે સાધ્વાનો ઉત્તર પુર્ણ રીતે જુદાઈ કરવાનો ન હોતો પણ તેઓ એમ કહેતા હતા કે, અસુક એવા માગો

સ્થાપવા એમણે કે જ્યાં આફ્રિકનેને પુર્ણ સ્વતંત્રતા હોય અને એમની સ્વતંત્રતા ખીજ મોમેને નહીં નહીં, તેઓ એમ નહોતા માનતા કે આવાં સંસ્થાનો અંતમાં પોતાનું જ રાજ્ય કહે, કારણ કે આ સંસ્થાનોના આર્થિક સવાલો તે દેશની સાથે સંકળાયેલા જ હોય છે.

નબળા છે પણ તેમનું સાઈ જે જીવન આકસ્મિક અણધારી બનાવોથી બર પુર છે.

ઈલાયદાપણુને વીટ સની ના

વિટ વોટ સર્વિસ ની યુનીવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓએ, "આફ્રિકાન્સ સ્ટુડન્ટ્સ" બોન્ડને, યુનીવર્સિટીમાં એક બંધ સંસ્થા' સ્થાપતાં રોક્યા ને. આ સવાલ ઉપર ચર્ચા કરવા માટે યુનીવર્સિટીના ૬૦ ટકા નેટવર્ક વિદ્યાર્થીઓ ભેગા થયા હતા, જેમાંથી આની વિરૂદ્ધતા મત ૨,૦૪૪ હતા અને સાથ આપનારાના મત ૪૭૮ હતા. આના પરીણામે, "સ્ટુડન્ટ્સ રેપ્રેઝેન્ટેટીવ કાઉન્સિલ"ને કે જેણે એ. એસ. પી. સામે એવી સંસ્થા સ્થાપવાનો વિરોધ કર્યો હતો જેમાં અંધી કોમનતા, જાતિતા, ભાષાના અથવા રંગના વિદ્યાર્થીઓને દાખલ થવાની છુટ ન હતી. એમને પુર્ણ રીતે જીત મળી હતી. એસ. આર. સી.ના સભ્યોનું કહેવું હતું કે, તેમની તરફના મત લગભગ ૮૦ ટકા હતા. એસ. આર. પી. ના પ્રમુખ શ્રી. મેગનસ ગન્યરનું કહેવું હતું કે આ સવાલના પરીણામ ઉપરથી આપણે એમ શકીએ છીએ કે, પીટવોટર્સ રેન્ડ યુનીવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓ, ઇલાયદા પણુને કોઈપણ રૂપમાં આ યુનીવર્સિટી માં દાખલ થવા નહીં દે.

ખીન-ગોરાઓમાં રંગભેદ

જોહાનીસબર્ગના "સ્ટાર" છાપામાં, જન બર્ગર, એક ટીકામાં, ખીન-ગોરાઓમાં રંગભેદ વિષે, ચર્ચા કરી છે જે આપણે વાંચવા અને જાણવા જેવી છે. "ખીન-ગોરાઓમાં ઇલાયદા પણું"ના મથાળાં નીચે તે લખે છે કે: આ દેશમાં, હમેશાં ગોરાઓ ઉપર એ આરોપ મુકવામાં આવે છે કે, તેઓ ખીયારા ખીન-ગોરાઓ સાથે, રંગભેદ રાખે છે, મને એ જોઈને આનંદ થાય છે કે, ખીન-ગોરું છાપું "જોહાન સીટી પોસ્ટ" ખીન-ગોરાઓ માં ચાલી રહેલા રંગભેદને પોતાના છાપામાં પુલ્કું પાડ્યું છે. એક બાન્ડુ ખખરપત્રીએ તપાસ કરતાં જણાવ્યું છે કે, ખીન ગોરાઓમાં પણ રંગભેદ ઇલાયદા મોટા પ્રમાણમાં ચાલી રહી

છે. તપાસ બાદ આ ખખરપત્રીએ જણાવ્યું કે, જોહાનીસબર્ગમાં ઢોંઢી માલિકનાં એક ટી-રૂમમાં આફ્રિકનોએ ઉભા રહીને જ ચાહ પીવી પડે છે, તેમને ખુરશી ઉપર બેસવાની મના છે. એક ખીન-ગોરા ડાન્સ હોલના મેનેજરે આ ખખરપત્રીને એના ડાન્સટોલમાં દાખલ થવાની મના કરી હતી. જ્યારે ખખરપત્રી, એક મલાય મીત્ર સાથે ખીન-ગોરા સીનેમામાં ગયો, ત્યારે એ મલાય મીત્રને એટલા જ રૈસામાં તેના થી વધુ સારી સીટ ઉપર બેસાડવામાં આવ્યો હતો, કેરોનેશનવીલેની કલર્ડ ટાઉનશીપમાં, તેણે એક બસ ઉપર વાંચ્યું કે "આ બસ નેટીવો માટે નથી."

ભોગ આપવા માટે ડો. નાઈકરની હાકલ

નાટલ ઇન્ડિયન પ્રોગ્રેસના પ્રમુખ ડો. જી. એમ. નાઈકરે એક નીવેદનમાં જાહેર કર્યું છે કે, જીનની ૨૬મી તારીખે જે પ્રાર્થના અને હડતાળ પાડવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે, એ નિર્ણયને કોમનતા એક એક સ્ત્રી, પુરૂષ તથા બાળકે માન આપી, પુર્ણ હડતાળ પાડવી જેથી દુનીયાના ખીન દેશો પણ એક શકે કે, ૩૨૫ એરીયાઝના જહેરનામાં સામે, આપણો કેટલો વિરોધ છે. "જીન ૨૬"ની તારીખ, ઇતીહાસ માં એવી રીતે લખાઈ જવી જોઈએ, કે એ દીવસે, આ દેશના મતહીન લોકોએ પોતાનો મુગો વિરોધ, ઘસી વ્યે અને જોમ આપવાની પોતાની તર્કબારી બતાવી હતી. આ દેશમાં, આપણા સો વરસના ઇતિહાસમાં આપણી કોમ ઉપર, આ મોટામાં મોટી આક્રમ આવવાનો બપ અત્યારે આપણા માથા પર ઉભો છે. મને ખાતરી છે કે ઢોંઢી કોમની એકેએક વ્યક્તી, અમારી આ હાકલ જે જીવન ના બધા ક્ષેત્રોમાં સ્ત્રી તથા પુરૂષો તરફથી કરવામાં આવી છે, એને સંપુર્ણ રીતે માન આપી, આ દીવસને યશસ્વી બનાવશે.

કટોકટીના સમયે ખિન-પક્ષીય વ્યક્તિ તરીકે ભારતને સેવા આપવાની શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણની તર્કબારી

માન્ચેસ્ટર, તા. ૭, (સાહર) 'માન્ચેસ્ટર માર્ડિઅન' અખબારના લંડન ખાતેના ખખરપત્રી સાથે ની મુલાકાત દરમિયાન ભારતના જુદાન અગિવાન શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણે એક પ્રશ્નના જવાબમાં જણાવ્યું હતું કે કટોકટીના વખતમાં ખીનપક્ષીય વ્યક્તિ તરીકે જે ભારતીય પ્રજા મારી સેવા આપી મામણી કરે તે હું તરત તેનો સ્વીકાર કરીશ. આ ખખરપત્રી વધુમાં જણાવે છે કે શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણ કરીને પક્ષીય રાજકારણ કે સુટ્ટણીઓમાં પડવા મામતા નથી અથવા તે ભારત માં અત્યંત ઉમ્ર કટોકટી ઉભી થવાનો સંભવ હોય એમ પણ તેઓ માનતા નથી. 'માન્ચેસ્ટર માર્ડિઅન'ના ખખરપત્રી એ શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણને પુછ્યું હતું કે જે શ્રી નહેરૂ પછી ભારત સામે ઉદામવાદ, મવાળવાદ અને શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણના નેતૃત્વ હેઠળ

માન્ચેસ્ટર, તા. ૭, (સાહર) સમાજવાદી કોંગ્રેસ વચ્ચે પસંદગી કરવાની પરિસ્થિતિ ઉભી થાય તે તમે સત્તા લેવા તકબાર થશો? શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણે જણાવ્યું હતું કે "હા-તરત જ; પરંતુ તે કોઈ એક પક્ષના નેતા તરીકે નહિ પણ ભારતીય લોકોએ જેની સલાહ અને મામદર્શન માંગ્યાં હોય તેવી એક વ્યક્તિ તરીકે." 'માન્ચેસ્ટર માર્ડિઅન' જણાવે છે કે શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણે શ્રી નહેરૂને પણ આવી જ રીતે કામ કરવાની આગ્રહપૂર્વક મામણી કરી હતી. શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણને જનતાનો આદેશ મળશે એ કલ્પનાવિહાર નથી પણ જે બનવાજોમ છે તેવી એક હકીકત છે. 'માન્ચેસ્ટર માર્ડિઅન' અંતમાં જણાવે છે કે શ્રી જયપ્રકાશ નારાયણ સફળ થશે? તેમની તબિયત તે

તરણુચની છાલ

તરણુચની જે છાલને આપણે નકામી માની ફેંકી દઈએ છીએ તેના વિનિષ્ણ લાભો બાજુવા જેવા છે, આ છાલને સુકવી તેને ઢળી કે ખાંડીને લોટ બનાવી શકાય. જ્યારે કોઈ શાક કે કટોળ ચડતાં ન હોય ત્યારે આ લોટની ચપટી એમાં નાંખવાથી તે જલ્દી ચડી જાય છે કરામાં આથો ચાલુવે હોય તે તેને માટે પણ આ લોટની ચપટી બરી નાંખવાથી રોટાખાર કરતાં પણ સારો આથો આવે છે, અજીર્ણ, ઉલટી થવી હોય કે જીવ ગભરાતો હોય ત્યારે આ સુશુદ્ધી કાગી લેવાથી સારો ફાયદો થાય છે.

પાંચ પુસ્તકોનો સેટ

બાળક માટે એક પુસ્તક, એક નેવેલ અને બીજાં પણ વાંચવા લાયક ઉત્તમ પુસ્તકો. ફક્ત શી. ૬-૦. મળવાનું છેકાણુ : આ જોશીસ 'Indian Opinion' Private Bag, Durban, Natal.

ડરબનને ગરૂપ એરીયા કઈ રીતે લાગુ પડશે

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

વસવાટ માટે છે અને આ વિભાગને પૂર્ણ ગરૂપ એરીયાજ ગણવામાં આવે છે. અને આ ભાગમાં જે બીજા ગરૂપના લોકો જમીનની માલીકી બલાને અથવા વસતા હોય એને નીચે પ્રમાણે ગરૂપ એરીયાજ લાગુ પડે છે.

(૧) વસવાટ પૂર્ણ ગરૂપ એરીયાજ ને માણસે આ ગરૂપમાં ખોટી રીતે હોય અને એ જમીનમાં માલીકી તરીકે અથવા લાહુત તરીકે વસતો હોય એને બાર મહિનાની અંદર એટલે પાંચમી જુન ૧૯૫૯ સુધીમાં ખાલી કરી જવું જોઈએ ત્યાર પછી આ જમીન માં એવી જ વ્યકિત રહી શકે કે જેને માટે આ વિભાગ જાહેર કરવામાં આવેલો છે. જુદા વિભાગના લોકોને એ જમીનમાં રહેવાનો વધુ વખત ગરૂપ એરીયાજ એડ' તરફથી કામચલાઉ પરમીટ મેળવી શકારો પણ આ પરમીટ આપવાનું ગરૂપ એરીયાજ એડ'ની સુનસરી ઉપર રહેલું છે.

(૨) પૂર્ણ ગરૂપ એરીયાજમાં માલિકી પાણી—જે એક માણસ લાગુ પડેલી જમીનને માલિક હોય તે એ માલીકી પાણી પોતાના જીવન દરમ્યાન જ રાખી શકે અને પોતે અથવા એનું કુટુંબ એ જગ્યાપર વસવાટ ન કરી શકે અને જે એ જમીન વેચવા માગે તે તે જે ગરૂપના વિભાગ માટે એ જમીન જાહેર કરેલી હોય તેવાને જ વેચી શકશે. જમીનને માલીકી જે મરણ પામે તે તે જમીન પોતાના કુટુંબી જોડેને અથવા બીજા ખોટા ગરૂપના માણસને નહિ મળી શકે કાબજા તરીકે જે એણે લીઝમ આ જમીન એના ડિકારને માટે લખેલી હોય તે પીઝના એક્ટ્રેટરે એ પ્રોપર્ટીને મરણની તારીખથી બાર મહિનાની અંદર વેચી નાંખી જોઈશે અને એ પૈસા મરનારના ડિકારને મળી શકે. ગરૂપ એરીયાજ એક્ટમાં એવું કંઈ પણ નથી કે જેથી માલીકને પોતાની જમીન પોતાના જીવન દરમ્યાન ફરજિયાત રીતે વેચી પડે પણ એમ યદ્ય શકે કે ગરૂપ એરીયાજ એડ' ઇચે તે તે જમીનને ગરૂપ એરીયાજના વિકાસને માટે લઈ શકે અને જે એક માલીક એની જમીનનું માલીકીપણું કાયમ રાખવા ઇચ્છે તે એ ફક્ત ખરા ગરૂપ ના વ્યકિતને જ ખાઉં આપી શકશે અને જે એ માલિક પોતાના ખરા ગરૂપની વ્યકિતને આ જમીન વેચવા ઇચ્છે તે પહેલા તે એણે ગરૂપ એરીયાજ એડ'ને એની જાણ કરવી પડશે કે એ પોતાની જમીન અમુક કોમને અમુક વચવા ઇચ્છે કે કારણ કે ખાલે દરેક આ કલમમાં અમુક કલમે લાગુ પાડેલી છે.

(બી) શેડ્યુલ ૨ નો વિભાગ ખરા ગરૂપનું માલીકીપણું અને ભાવિ વસવાટ ને લગતો છે. આ કાયદો હાલમાં વસવાટને નથી લાગુ પડતો એટલે એનો અર્થ એ માય છે કે જે આ જમીનમાં ખોટા ગરૂપની ડોઝ વ્યકિત રહેતી હોય તે હાલમાં ત્યાં રહી શકે પણ ભવિષ્યમાં તે વસવાટ પણાને માટે જાહેર કરવામાં આવે ત્યારે ખોટા ગરૂપના માણસોને એ વિભાગ માંથી નીકળી જવું પડશે અર્થાત આ જગ્યા ભવિષ્યમાં ડોઝ પણ વખતે પૂર્ણ ગરૂપ એરીયાજમાં આવી જશે. આ જમીનની માલીકીપણા માટે લાગતા વળગતા સલાહ આપણે ઉપર આપી ગયા છે તે જ પ્રમાણે છે. પણ આપણે કહી ગયા છે તેમ હાલ આ જમીન ખરા ગરૂપના વસવાટપણા નીચે નથી આવી ત્યાં સુધી તેમાં તે વસી શકે છે પણ તે દરમ્યાન માલિક આ જમીન ઉપર ડોઝ પણ જાતને સુધારો વધારો અથવા ડોઝ નવી રચના કરી નહિ શકે.

(અધુરું)

વિવિધ વર્તમાન

ડરબન ગરૂપ એરીયા અને કાઉન્સિલ

ડરબન માટે ૬ જુને જાહેર કરેલા ગરૂપ એરીયા વિભાગના જાહેરનામા મુજબ ડરબનની ગરૂપ એરીયા એડ'ની ધ્યાનમાં એ જાહેરનામાની અસર તથા આવનાર મકાનોની નોંધણી કરવાની ૩૦ દીવસની મુદતમાં સીટી કાઉન્સિલે વધારો કરવાની કરેલી માગણી નકારા પાથી ૧૯૫૮ના ગરૂપ એરીયા એક્ટની એક કલમની રૂએ કાઉન્સિલ આ જાહેરનામાને ડીપ્રોક્લેમ કરાવવાની રજુઆત કરી શકે છે તે મુજબ વર્તેશે એવી સંભાવના છે.

નાટાલના શહેરીની કસોટી

નાટાલ કાંઠાની સાથે આફ્રિકન રેલ્સ સીમેશન્સ સંસ્થાએ ૧૯૫૭ જુને બહાર પાડેલાં એક નિવેદનમાં જણાવ્યું છે કે દમણી ડરબન માટે બહાર પડેલું ગરૂપ એરીયાનું જાહેરનામું હાલના નિર્દેશ માણસના જીવન ઉપર અસર કરનારું છે. અને નાટાલના લોકોને માટે સ્થાપિત થયેલાં ન્યાય, નીતિ અને વિશ્વાસનો ભંગ કરનારું છે જેથી જૂતકાળમાં થયેલી જૂલને સુધારવાનો અન અન્યાય ન થાય તે માટે દરેક ગોરો શર્કરી આ સમયે ચકાસણી ઉપર મુકાયેલો છે.

આ પ્રસંગે પ્રવચન કરતાં શ્રી ચંદાણે મીશનરી ભાવનાથી ગ્રામ્ય વિસ્તારોની સેવા કરવાનો સરકારી અધિકારીઓને અનુરોધ કર્યો હતો.

જાતિ સવાલ અંગે નેશનાલ લીસ્ટનો નવો રાજકીય પ્રસ્તાવ

(૨૩૬ પાનાનું અનુસંધાન) ટુંકાણમાં, સામાન્ય ધ્યેયને લક્ષ્યમાં રાખીને રાજકીય પક્ષોએ જાતિભેદના સવાલને પોર્ટી પોલીટીક્સમાંથી દુર કરવો જોઈએ.

“તમારું ઘર ઠાણ સાફ કરશે”ને “ધારાસભામાં ઠાણ જઈ મેસરો” જેવા પ્રશ્નો અનુજીવન અમર નામશેષ થવાનાં અજાનનાં નિશાનરૂપ છે.

તાકીદનું એ છે કે દમણા અસ્તિત્વ ધરાવતાં જાને રાજકીય પક્ષો વૈદ્ય દાખીને પણ નાચ કર્યો સિવાય આપણે એક નવો રાજકીય સુમેળ શોધવો જોઈએ. જે વિચારશીલ માણસો અકક્સ હોવાને તે આપણી જાતને બચાવવા માટે હજી કંઈ મોડું નથી થયું.

જુદિમાન માણસોના હાથમાં આ પણી બાવિતી પસંદગી રહેલી છે તેજો આ હાકલનો જવાબ આપવા પોતાનો સ્વાર્થત્યાગ કરવા તૈયાર છે?

કાઉન્સિલ કેપના એડમીનીસ્ટ્રેટરી એક્ટ્રેક્યુટીવે સરકારી અધિકારીઓની કાનૂરી વખતે કેપના શહેરની પબ્લીક જગ્યા પર યુનીયન ફોર્મ જ હોવો જોઈએ એવો દરખાસ કરેલો તે મુજબ પોર્ટ એલીઝાબેથના ગેવરને તેની કાઉન્સિલની પબ્લીક બીલ્ડિંગ પરથી યુનીયન જેક ઉતારી કચવાની કરેલી બલામણુનો જવાબ આપતાં ગેવરે જણાવ્યું છે કે પુર્વ કેપ ખાતે ૧૯૨૦ના વસાહતી એવું આ શહેર મુખ્ય મથક છે જેથી તેના વચાને અહીં વિશેષ હોય તેજો એ કબજ દરકાવવાના ચાલતા રીવાજ માટે આગ્રહ સેવે એ સ્વાભાવિક જ છે. માટે એડમીનીસ્ટ્રેટરી એક્ટ્રેક્યુટીવે એ બાબતને ધ્યાનમાં લઈ ફરીથી વિચાર કરે એવી વિનંતી છે.

પચાસ પથારીઓની ફરતી ઇસ્પિતાલ !

મુંબઈના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી યશવંતરાવ ચવાણે પચાસ પથારીઓની સમ લડવાળી એક ફરતી ઇસ્પિતાલનું આજે સવારે અહીં ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. વિદર્ભ વિસ્તારમાં આવી આ પહેલી ઇસ્પિતાલ છે. આ ઉદ્ઘાટન સમારંભના પ્રમુખ પદે મુંબઈ રાજ્યના આરોગ્ય પ્રધાન શ્રી કમલમવર હતા.

બી-આઇ

મુંબઈ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્પીમર કરંબ ૩૦મી જુન ૧૯૫૮ના આવશે.

કરાંચી થઈ મુંબઈ જવા પછી જુલાઇ ૧૯૫૮ના ઉપકશે.

મુંબઈ અથવા કરાચીનું ભાડું.

ફર્સ્ટ ક્લાસ	એક	જોવાક	વગર	પા. ૬૨-૦-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૬૦-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૩૨-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૬૯૦ પાઈન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.

ટેલીફોન : ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ “કરામત”

આહાર એટલે શું?

(લે: બંસીલાલ ગાંધી.)

આ પછી જે કંઈ ખોરાકમાં આહાર તો આપણે આહાર કહેવાય. ખાધેલા ખોરાક શરીરને માફક આવવો જોઈએ. એ ખોરાક શરીરના બધા ભાગોને પોષણ આપે તેવો હોવો જોઈએ. જુખ ભાગવા આપણે અમે તે આહાર લઈને પેટ ભરીએ, તે તે જોગ્ય આહાર કહેવાય નહીં. જોગ્ય આહારનાં લક્ષણ નીચે મુજબ ગણાય :

૧. તે જુખ સંતોષે.
૨. શરીરના તમામ કોષને પોષણ આપે.
૩. કામ કરવાની શક્તિ આપે અને શરીરને સ્વચ્છતામાં રાખે.
૪. રોમનો સામનો કરવાની શક્તિ શરીરને આપી રહે.

નાનાં બાળકો મોટાં થાય છે ત્યારે તે ઉચ્ચમાં વધતાં જાય છે. તેમનું વજન પણ વધતું જાય છે. અચૂક ઉંમરે પહેલાં પછી ઉચ્ચમાં વધતી નથી. વજનમાં વધારો ઘટાડો અપાર-નવાર થયા કરે છે. સરખી ડુંધરનાં બાળકોની ઉચ્ચ અને વજન તપાસી એ તો તે એક સરખાં નહીં થાય. ઉચ્ચ અને વજન એ માથાપના શરીરના કાંઠા ઉપર આધાર રાખે છે. બીજું જનમ વખતે બાળકનું વજન ખરાબર હતું કે નહીં, તે નાનપણમાં સાબુમાં ડૂંકું રહ્યું છે કે નહીં, તેને

જોગ્ય પોષક ખોરાક મળ્યા કરે છે કે કેમ, તે પણ જોવું રહ્યું. આપાપતું શરીર તંદુરસ્ત હોય, અને જનમ વખતે બાળક તંદુરસ્ત હોય પણ જો બાળકને જોગ્ય ખોરાક ન મળે તો બાળક નબળું રહે. તેને પરિણામે તેની ઉચ્ચમાં ફેર પડે, તેના વજનમાં ફેર પડે અને રોમનો સામનો કરવાની તેની શક્તિમાં પણ ફેર પડે. મચ્છર કરડવાથી ટાલીયા તાવ આવે છે. સરખી ઉંમરનાં અને સરખાં વજન ઉચ્ચવાળાં દસ બાળકોને મચ્છર કરડે તો તે દસેને તાવ નહીં આવે. બીજી બધી રીતે દસે બાળકોનાં શરીર સરખાં દેખાતાં હશે, પણ રોમ સામે લડવાની શક્તિ તે દરેકમાં જુદી જુદી હશે. એ દસમાંનાં બે ત્રણને તાવ આવશે જ નહીં. વળી બીજા બે ત્રણને તાવ આવશે તો પણ તે હળવો જ હશે, અને જલદી ઉતરી જશે. બાકીનાં વધારે તાવ આવશે અને તે લાંબો સમય ચાલશે. આમ જે શરીર રોમ સામે લડી શકે તે સૌથી વધુ તંદુરસ્ત ગણાય.

આવાં તંદુરસ્ત શરીર શી રીતે થાય ?

શરીરની તંદુરસ્તી માટે જોગ્ય આહારવિહાર જરૂરી છે.

‘લોક જીવન’ માંથી

જ્ઞાતિવાદ મીટાવવા કોંગ્રેસની મુંબેશ

કુલકતા, તા. ૨ જુન અખીલ ભારત કોંગ્રેસ સમીતીએ જ્ઞાતિવાદ મીટાવવા અંગે કોંગ્રેસના સભ્યો માટે છ મુદ્દાની એક નીયમાવલી સૂચવી છે. મહાસમીતીએ તેની તમામ સમીતીઓ ઉપર એક પરીપત્ર પાઠવી નીચે મુજબની શરતો અને નીયમોનું અનુસરણ કરવા આદેશ આપ્યો છે :

(૧) કોંગ્રેસના કોષ પશુ સક્રીય કાર્યકર, કોષ પશુ જ્ઞાતી અથવા કોમી સંસ્થાના સભ્ય ન હોવા ધટે. (૨) કોષ પશુ જ્ઞાતીની પ્રવૃત્તિઓ ધાર્મિક પ્રકારની હોય અથવા દલીલ કોમોની સુખાકારી માટે હોય અથવા સમાજ વિરોધી પ્રયાજો નાણુદ કરવા માટે હોય તો જ તેણે તેની પ્રવૃત્તિઓ સાથે

જોડાવું ધટે (૩) કોષ પશુ જ્ઞાતી બોલ્નો, જ્ઞાતિ સમારંભો, જ્ઞાતીની એકા અથવા પરીપદોમાં તેણે ભાગ ન લેવો (૪) જો કોષ પશુ જ્ઞાતી આપતી જ્ઞાતી સંસ્થા, કોષ પશુ જ્ઞાતીના કોષ અથવા જ્ઞાતી અંગેના બેદભાવો ન પાળતી હોય તો જ, એવી સંસ્થાઓ અને ઘાળાઓ અને કોલેજો, છાત્રાલયો વગેરે સાથે સક્રીય કોંગ્રેસી કાર્યકરે સંકળાયેલા રહેવું ધટે (૫) આંતરજ્ઞાતીય-આંતરકોમ લગોને પ્રોત્સાહન અપાવવા ધટે (૬) જ્ઞાતી અથવા કોમી સંસ્થાઓને રાજ્યની ગ્રાંટ અથવા રાજ્યની મદદ આપતી બંધ કરવા માટે, રાજ્ય સરકારને વિનંતી કરાવવી જોઈએ.

ગાંધી વિચારનો પ્રયોગકાર

વિનોબા વિચાર દેહે તો સર્વત્ર ફેલાઈ ગયા છે. જ્યાં જ્યાં ગાંધી વિચાર પડેલો છે ત્યાં જ્યાં વિનોબાએ વિચાર પ્રવેશ મેળવ્યો જ છે. છતાં સદેહે વિનોબા પોતાને જ્યાં આવે ત્યાં જન લાગણી, જનશક્તિની ભૂમિકા પણ ફરી જાય છે.

૧૯૫૧થી અત્યાર સુધી વિનોબાજી મધ્યપ્રદેશ, મધ્યભારત, ઉત્તર પ્રદેશ, બિહાર, બંધાળ, આરિસા, આંધ્ર, તામીલનાડ, કેરળ, કચ્છીટક ફરિતે છેવટે મહારાષ્ટ્રમાં આવ્યા છે. હવે જે પ્રદેશો બાકી રહે છે તે છે પૂર્વના ભાગો આ બધા પ્રદેશો હવે અનિમેષ નયને તેમનાં દર્શનની રાહ જોઈ રહ્યા છે. ગુજરાતમાં તો મમે ત્યાં જઈએ અને ખબર પડે કે જુદાનના સેવક છીએ તો પહેલો જ સખાલ પુછાય : “વિનોબાજી અહીં ક્યારે આવે છે?” એમના આવવા સાથે લોક-લાગણી હવે એકાકાર થયા લાગી છે. લોકોની આ સ્વાભાવિક પુચ્છાના મૂળ શું છે? લોકોને સર્વોદયના આ વિચારમાં અને આ ક્રાંતિમાં માનવજાતના ઉદારની એક આચાર લાગે છે એમ કહેવું કોષ રીતે અતિથયોક્તિ બરેલું નથી. એક મિત્રે ટકોર કરી “વિનોબાની વ્યક્તિ પૂજા આમાંથી ઉભી નથી

થતી?” મે કહ્યું—“સાચી વાત છે, પણ વિનોબા એટલે શું? વિનોબા એટલે ગાંધી વિચારનો આધુનિક પ્રયોગકાર. લોકોને ગાંધી વિચારમાં આશા છે માટે વિનોબાની તે રાહ જુએ છે. તેમાં વ્યક્તિ પૂજા થતી હોય તો પણ તે મારક નહિ પણ તારક બનશે. તે મારક એટલા માટે નહિ બને કે વિનોબા એ કોષ પશુ સત્તા વગરનો મનુષ્ય છે. તેમની પાસે જે છે તે ગ્રેમ જ છે. લાંબો લોકોનાં હૃદય પર બુધ્ધે અસર કરેલી અને લોકો તેમના આવવાની રાહ જોતા હતા. તે લાગણી શું મારક નીવડી? ના, તે તારક જ નીવડી, કારણ કે જુદાના હૃદયમાં ભરપુર ગ્રેમ અને માનવતા નીતરતાં હતાં. —સુ. જનમભૂમી’માંથી.

ઉપનિષદોની ભાષા

બિહારની જનતાને શાંતિ આપવા ગાંધીજી પટણામાં રહેલા ગાંધી અમલની સલાહ આપવા માટે તેઓ દીલ્હી આવ્યા પણ શ્રી જવાહરલાલજી તો સરદાર વલ્લભભાઈ સાથે મસુરી ગયા હતા, ત્યાં ગાંધીજીને પણ મોલાવ્યા પરંતુ ગાંધીજીએ તો પોતાની જાતને એ અરસામાં માત્ર તોઆખલી, બિહાર અને કલકત્તા પુરતી મર્યાદિત કરેલી નેથી ત્યાં જવા ના પાડી અને શ્રી જવાહરલાલજી દીલ્હી આવ્યાને ગાંધીજીને મળવા ગયા ત્યારે તેમની સાથે હાઈ ખાતેના ચીની એલચી ડો. લો ચીયા હુન પણ હતા. તેમણે ગાંધીજીને ચીનની પ્રજાને તેમના પ્રત્યેને ઉડો આદર અને ગ્રેમની લાગણીની વાત કરી તેના જવાબમાં ગાંધીજીએ કહ્યું ચીનની પ્રજાના ગ્રેમની મારા દિલમાં મોટી કીમત છે તમારા ચીન અને અમારા હાઈ વચ્ચે કેટલું બધું સામ્ય છે? તેથી એકવાર ચીન જવા નું મળે તો મને બહુ ગમે. ચીનના એલચીએ ચીની શીલસુદ લાઓસેનો

સિદ્ધાંત કહ્યો કે “માલકીની ગુણ્યા ન રાખતાં નહું પેલા કરો, અહંકાર રાખ્યા વિના કર્મ કરો; અને સ્વામી ચંચની ભાવના રાખ્યા વિના નહું નિર્માણ કરો.” આ સાંભળી ગાંધીજીએ આનંદથી હસીને તેમને કહ્યું : “તમે તો અમારા ઉપનિષદોની ભાષા બોલો છો તમે કહ્યો તેવો જ વિચાર ધર્મોપનિષદમાં છે.” તેને ત્યકતેને જુ છુથા: મા ગુધ: કસ્ય સ્વીદ ધનમ્ “જનતામાં જે કંઈ જીવન છે, તે આ બધું ધર્મને વસાવેલું છે, તેથી તેને નામે ત્યામ કરી, તું મધા પ્રાપ્ત બોખવતો જ, કોષના પશુ ધન વિષે વાસના રાખીશ મા.” (હ. ઉ. ૧.) (આ પ્રસંગ તા. ૨૫-૫-૧૯૪૭ને છે.) “લહરિ”

લોહ શરીરમાં આવતાં ઓછું હોય તેવા માણસોએ ગોળ અને ઘી ખાવાં. ગોળ માં લોહનું પ્રમાણ ઘણું છે.

—સુ. જનમભૂમી’માંથી.

—સુ. જનમભૂમી’માંથી.

માસ્ટર પ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેસમી તેમજ સુતરાક કાપડ, ઝીંઝા બાળકો અને પુરૂષો માટે જિનસ જાતનાં લુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન અને જમ્બાઓ માટે—જુદીક, બીબસ, પ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

ફરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા લલામજી.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૩૪-૧૩૪૯

—

બોક્સ ૧૫૪૯.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અને રેપેસ્પલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે સુનીયનના અને રોડેસીયાના કોર્ષ પછુ બાનમાં તમારે શુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ડાકા લઈશું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કેનર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

શુક્રાદીપર, શુક્રાદીપી, ધીઆનાં અને જનરલ એવન્ટ

હીંદુસ્તાન અમર દુનીયાના કોર્ષ પછુ જાગની હવાઈ ફરિયાઈ અમર જમીન માગે શુક્રાદીપી કરવા વેર બેઠાં અમારી ખાસકરે છૂટકા કરો.

હાંદમી, આજ, ચોરી, હુલક, અહરમાત, પ્યેટઆસ, વિગેરના લીમા અને ઉતરાની બાપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, દિસાળના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લખવી બાનતોમાં કોઈ પછુ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ આસ્ટ્રેલીયા અને થોમ્સાધર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ.

Phono : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રૂટ

આંબા અબાધ, લીલી અબાધ, રતાળ અને સુરજની ગ્રાસમ માલુ છે. આદુ શી ૧-૦ રતલ, લસણુ શી. ૨-૦ રતલ.

પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

હ્યુરી અને ચેવલી પાન બનર લાવ, પોસ્ટલ બુક. ખારકીટ ગાલ શી. ૧૦-૧ લાંબી અને રકનેર ખારકીટ શી. ૧૧-૧ ડબન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરઈ ધ્યાન આપી કોઈ પછુ નરતુ પરમીટ કઠાવી ચોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેકફ્રમ છુટ, ઠાઈનીબફ્રમ છુટ, વોઈકોળ, હરેસીબ એસ્ટ, સાર્ફક ઘોઈ ઓફીસ ટેસ્ક, શુક ઠેસ, ટેબલ, તકન કીકાપત આલે જરીકી સકરો. જાતે પધારી લાભ લેવા શુકરીા નાંક.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

ને હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર યાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. આજ રોઠકા બાવાના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંબાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ
રસ્તમજી જાલભાઈ રસ્તમજી
૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા
માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

‘કારમીર પ્રિન્સેસ’

કાવતરાની શેમાંચક કથા

લેખક : શ્રી. અનંત શ્રીધર કર્ણિક

(ગતાંકથી ચાલુ)

કારમીર પ્રિન્સેસ શ્રદ્ધાપુર્વક એના માગે આમળ વધી રહ્યું હતું અને હરેક પળે અમે જાકાતો ની નજીક જઈ રહ્યા હતા. એ વખતે હોંગકોંગ છોડ્યે અમને લગભગ પાંચ કલાક યજ્ઞ ગયા હતા. મને ખૂબ લાગી એટલે હું રસોડામાં ગયો અને બે સેન્ડવીચ, એક ટેપક, એક કેળુ લીલાં અને એક કપ કોફી પણ મારા હાથે લીધી. આ બધું લઈને હું કોચ ફીટમાં ગયો અને રેડીયો ઓફિસરના ખાલી ટેબલ પર જઈને બેઠો.

જમી લીધા પછી પેટ ભરાઈ જવા થી મારી આંખો ઘેરાવા લાગી એટલે સુવા માટે ટેબીનમાં જવા હું ઉઠ્યો. વિમાનનાં બધાં યંત્રો અને સાધનો ખરાબ છે કે કેમ તેની ખાતરી કરી લેવા મેં એક નવર ફેરવી લીધી.

હું જોવા ટેબીન તરફ જવા ઉપડ્યો કે તરત ડેપ્ટન દીક્ષિતને મને યોડાવ્યો અને કહ્યું, “કર્ણિક, ઉચાઈ ઉપર કંટ્રોલ રાખવા માટેનું સ્વયંસંચાલિત યંત્ર બહાર નીકળી આવ્યું છે.”

‘ડેપ્ટન, એ મારાપર છોડી દો. જાકાતો જઈને હું એ ઠીક કરી લઈશ’ અને રિમત કરી વિદાય લઈને હું ટેબીનમાં પાછો ફર્યો. છુટ કાઢીને હું સુતો ને તરત ઉઠી ગયો.

બે યુરોપી ઉતારૂ

લાઇફ જોટની નહેરાત ક્યાં પછી ઝોરિયા બેરીએ એક દરવા માટે ઉતારૂઓની યાદી લીધી અને પાછલી ટેબીનમાં ગઈ. યાદીમાં પહેલું નામ ઝોરિયાન ઉતારૂ ડો. ફિરોશ જેન્સન તું હતું. અને ખીજા યુરોપીયન ઉતારૂ હતા શ્રી રૂઝીક જેરેની. તે પોલેન્ડના હતા.

અને જાણ પત્રકાર હશે એમ ઝોરિયાએ માન્યું, કારણ કે તેમની પાસે નાનું ટાઇપરાઇટર અને પુસ્તકો તથા કાગળિયાંથી ખીચોખીચ ભરેલા પોર્ટફોલિયો (પાકિટ) હતાં. ડો. જેન્સન અંગ્રેજી સગલ તો શકતા હતા અને ઘણું કરીને ગોલી પણ શકતા હશે એમ લાગ્યું, કારણ કે ઝોરિયાએ, “તૂપા કરી તમારી ટીકીટ બતાવશો?” એમ કહ્યું ત્યારે ડો. જેન્સને પોતે જે યોપડી વાંચતા હતા તે બંધ કરી અને ખિરસામાંથી ટિકિટ કાઢીને તેની સામે ધરી અને ચક્રમાના બાક કાચમાંથી તેની સામે જોઈ રહ્યા.

ઝોરિયાએ ટીકીટ જોઈ લઈને પાછી આપી એટલે ડો. જેન્સન દરવા અને કહ્યું “આભાર” એમના ઉચ્ચાર યુરોપીય દળના હતા. એ પછી તેમણે વાંચવાતું ફરી શરૂ કર્યું એ પછી શ્રી જેરેની પાસે જઈને ઝોરિયા એ ટીકીટ જોવા માગી ત્યારે તેમણે આ મજાની હોરટેસ તરફ રિમત કર્યું અને પોલિય બાપામાં તેનો આભાર માન્યો.

ચીના ઉતારૂ

આ બે ઉતારૂઓ ઉપરાંત ખીજા દેશના એક ઉતારૂનું નામ પણ યાદી માં હતું. એમનું નામ હતું શ્રી વાઉંગ મિન્ડ કુન્ગ. એમની ટિકિટ જોતી વેળા ઝોરિયાને એમ લાગ્યું કે વિમાની સફર દરમીયાન તેણે આ પહેલા જ વિઝેટ નામી ઉતારૂને જોયા હતા.

પાકીના બધા ઉતારૂઓ આઈનીઝ હતા. ઝોરિયાને એમનાં નામ જોલવામાં કાંઈક મુશ્કેલી પડતી હતી આ બધા ઉતારૂઓ ખુબ નમ્ર હતા અને ઝોરિયા તેમની ટિકિટ તેમને પાછી આપતી ત્યારે તેઓ નીચા વળી તેને નમસ્કાર કરતા હતા. એ બધા ની ચોક્કસ ઉંમર નક્કી કરવાતું મુશ્કેલ હતું, પણ એ બધા ય સાવ યુવાન ઉતારૂઓ હતા.

વિનયી અને આનંદી

ઝોરિયાને લાગ્યું કે ચીનના વડા પ્રધાન આ વિમાનમાં નથી એ અશ્-સોસની વાત છે. તેમની ટિકિટ એક દરવાની કેવી મજા આવત એમ તેને લાગ્યું. તે એમના દરવા ક્ષર પછુ લઈ શકત. ઝોરિયા દરવાક્ષરની ચોપડી હંમેશાં તેની સાથે રાખતી હતી.

આ પછી ઝોરિયાએ પેસેજમાં જઈને માહીના ક્રમ પ્રમાણે ઉતારૂઓની ટિકિટ તપાસવા માંડી. યાદીમાં નામ નો ક્રમ આ પ્રમાણે હતો : લિ પીંગ, હાઓ ફેંગ કી, ચુન્ગ પુ યુન, હવાન્ગ સો મેઇ, તુ હુંગ, ચાઓ પ્ચી, શેન ચીન તુ અને શીદ ચીન આંગ. ગમે તેમ પણ ઝોરિયાએ એમ ધારેલું કે સામ્યવાદી સરકારના આ ઉચ્ચ અધિકારીઓ વિકલ્પ દેખાવના અને સારી રીતભાત વખરતા હશે, પણ બધા ય અધિકારીઓ ખુશમિલજ અને વિનયી હતા.

ગૌરવાને એમ લાગ્યું કે જે હું યાઈનીઝ બાપા બોલી શકતી હોત

તો મેં તુતન ચીન વિશે ને સાંભળ્યું છે અને વાંચ્યું છે એ ઘણી બધી બાબતો અંગે હું તેમની સાથે ચર્ચા કરત. પણ વિમાનની હોરટેસે એની અન્ય ફરજો બાલનવાની હોય છે એટલે તેણે એની જીજ્ઞાસાને ‘દયાવી દેતાં શીખવું’ પડે છે.

દારૂ ન જોઈએ

ચીનમાં તો દારૂબંધી નથી, એટલે તેમને દારૂ આપવાતું વિમાનના વેપટરો ને કહેવું એવા વિચાર ઝોરિયાને આવ્યો.

ડી‘સોઝા અને પિનેન્ટા તાસકમાં દારૂના વ્યાસ લઈને બધા ઉતારૂઓ પાસે ગયા અને એમને એ નવાઈ યજ્ઞ કે કોઈએ વિરકી, જીન કે ખીર માગ્યો નહિ. ડેપ્ટનક ઉતારૂઓએ લેમન રકનોરા લીધો અને પાકીનાંએ વિનયપુર્વક માથુ હલાવી ના પાડી અને એમની દળદાર કાષ્ટો જોવાતું ચાલુ રાખ્યું. કામલ જોતાં જોતાં તેમને હાંસિયામાં એમની વિચિત્ર આઈનીઝ ચિત્રલિપિમાં કાંઈક નોંધ કરતા જતા હતા.

બે વેપટરો અને હોરટેસ રસોડામાં ગયાં અને વગે વળગ્યાં વાતચીત દરમીયાન ત્રણે ય જણાં એ તાત અંગે સંમત થયાં કે વિમાનની તોફરી ની કારકિર્દીમાં આવા અકાચ મનના અને અજાણી ઉતારૂઓ એમણે કદી જોયા ન હતા.

સહવિમાની દક્ષિત સિગારેટ લેવા માટે રસોડામાં આવ્યા. તેમણે વેપટરો ને પૂછ્યું, “ઉતારૂઓને દારૂ આપ્યો?” વેપટર ડી‘સોઝાએ જવાબ આપ્યો : “આ લોકો દારૂ પીવાની આદતવાળા નથી. બધાએ ટેશી પીણાની ના પાડી હતી.”

ચીનાઈ સસુદ્રમાં મુંબઈ!

આ જવાબ સાંભળીને દીક્ષિતને કુતૂહલ જાગ્યું. એટલે તેમણે ઉતારૂ ઓની ટેબીનમાં ડોકિયું કર્યું. બધા ઉતારૂઓ લખવા કે વાંચવામાં મગ્ન હતા. દીક્ષિતને એમ લાગ્યું કે આટલા યુવાન લોકો કસાયેલા ક્રાંતિકારીઓ છે એ ઘણું કહેવાય. તેઓ બાંકુન્ગ પરિપક્વ કામ અંગેની પુર્વ તકપારી માં મગ્ન લાગે છે. મારે તેમને અલેક્ ન પહેંચાડવી જોઈએ, એમ વિચારીને તે રસોડામાં પાછા ગયા અને આ પાંચો.

પછી દીક્ષિતે વેપટરોને પૂછ્યું કે આપણું દવાઈ જલાજ મુંબઈ પરથી

પસાર યજ્ઞ બધું ને નહિ? વેપટરોએ આ સવાલને મસ્કરી માની એટલે દીક્ષિતે તેમને કહ્યું કે આપણે થોડીક મિનિટો પહેલાં પરવાળાના એક સુંદર ટાપુ પરથી પસાર યજ્ઞ ગયા. નકશા માં આ ટાપુને ‘મુંબઈ ટાપુ’ એવું નામ આપવામાં આવ્યું છે.

નવપરિણીત ડી‘સોઝાએ આ ધાંભળી ને આશાભરી નજરે કહ્યું કે, “એ આપણું મુંબઈ હોય તો કેવું સાઈ!”

દીક્ષિત કોચપીટમાં સહ-વિમાનીની બેઠક પર પાછો ફર્યો ત્યારે ડેપ્ટન જવાહરના હાથમાં વિમાનનો અંકુશ હતો.

૧૮૦૦૦ ફીટ ઉંચે

તેમણે દિક્ષિતને પૂછ્યું “કેમ ડિકી, થોડો આરામ ફરો ને?”

“હા, હું થોડી વાર સુષ મયો હતો. અને સુંદર પરવાળાના ટાપુ-મુંબઈને-જોવા હું હમણાં જ ઉઠ્યો

કારમીર પ્રિન્સેસના કેપ્ટન

કેપ્ટન હામોહાર જવાહર

હતો તમારે હવે આરામ કરવો છે? આરામ કરવા જવું હોય તો હું વિમાનનો અંકુશ સંભાળી લઉં.”

“ના, આભાર, હું મજામાં છું. અહીં બેસો, આપણે વાત કરીએ.”

કારમીર પ્રિન્સેસ વાદળાંમાંથી પસાર યજ્ઞ રહ્યું હતું, એટલે થોડીવાર બંને જણાં શાંત બેસી રહ્યા. વિમાનનાં એન્જીનોને એકધારો અને સતત અવાજ ફરી વાર એવી ખાતરી કરાવી જતા કે બધું ખરાબ છે. મીટરોમાં જે નોંધ દેખાતી હતી એ પરથી ખ્યાલ આવતો હતો કે ઉડવન સ્વાભાવિક અને રાખેતા મુજબનું હતું. ઉચાઈ દર્શાવતો કોટિ ૧૮ હજાર ફુટ આમળ રિધર હતો. અને વિમાનની ઝડપ કલાકના ત્રણસો માઇલ હતી વિમાન એક મિનિટના પાંચ માઇલની ઝડપે ઉડતું હતું છતાં આ રાક્ષસી કદતું દવાઈ જલાજ ખડકની માઈક રિધર લામતું હતું. જરા પણ આંચકો લામતો ન હતો. હકીકતમાં આટલી બધી ઝડપની કોઈ અસર વિમાનમાં બેઠેલાં જોને જણાતી નહોતી.

વિમાની સહ-વિમાની

સ્વયંસંચાલિત વિમાની યંત્ર કામે લગાડવામાં આવ્યું હતું એટલે વિમાન એની જાતે ઉડવા કરતું હતું, હોઠા-યંત્રમાં ને માથું બતાવવામાં આવ્યો હતો એ માર્ગે વિમાન આજળ વધી રહ્યું હતું. આથી વિમાનીઓ ટેકો દબને બેસી, આરામ કરી શકતા અને ખાઈ પી પશુ શકતા. આમ છતાં બે વિમાનીઓ ત્યાં બેઠા હતા અને વિમાનની ઉપર તથા આજળ રહેલું બૂંદ આકાશ નીચેનો આરમાની દરિયો અને આ બધાની વચ્ચે સફેદ ઉભના ટમ સમા તરતાં વાદળો તે બંને જણાં યુંઆ યુંઆ નિહાળી રહ્યા હતા.

વિમાની અને સહ-વિમાની વચ્ચે દિલોળનીની એક ખાસ પ્રકારની કામણી બંધાઈ ગય છે. વિમાનની અને તેમાં બેઠેલા ઉતાવળોની સલામતીની બગીચા જવાબદારીના જાનને લીધે બંને જણાં આટલા બધા નિકટ આવી જતા હોય છે.

આ બંને વિમાનીઓ વચ્ચેના સંબંધને શબ્દોમાં વ્યક્ત કરવાની ભાગ્યે જ જરૂર હોય છે. દીક્ષિત અને જયાર ટેટલીક વાર એક શબ્દ પશુ બોલ્યા સિવાય કંઈકાં કહાકાં સુધી સાથે બેસી રહેતા અને બંને વચ્ચેની દિલોળનીની વિશિષ્ટ લામણી બંને જણાં યુંઆ યુંઆ માણતા હતા. પશુ આને દીક્ષિતને એમ લાગ્યું કે જયારના મનમાં આજ કાંઈક ઘોળાયા કરે છે, તે કહેવા માગે છે પશુ કહેતા અચકાય છે. અને આખરે તેણે બોલવાનું શરૂ કર્યું :

“ડિક્ષા, હવે તુરતમાં જ મારી બેંચકોક ખાતે નિમણુંક થવાની છે.”
“હા હું એ જાણું છું. તમે ક્યારે લાં જવાના છો?”

“તે લોકો એમ કહે છે કે મારે એ નક્કી કરવાતું છે. ધણું કરીને શિયાળામાં જવાતું થશે.”

“પશુ હું ઉનાળામાં બેંચકોકમાં જ હતો. ત્યાં ઉનાળામાં મુંબઈ કરતાં વધારે ગરમી પડે છે એટલે શિયાળો વધુ ઠીક રહેશે.”

આટલી વાતચીત પછી બંને થોડી વાર શાંત રહ્યા. આ શાંતિ દરમિયાન એ-જનના ને રિયર પડકારા સંબળાતા હતા તે તંદુરસ્ત હૃદયના લાગતા હતા. ક્ષિતિજ તરફ જોવાતું ચાલુ રાખીને જયારે કહ્યું : “હું એમ કહ્યું છું કે તમે પશુ મારી સાથે આવો અને એ માટે બેંચકોક ખાતે બંધી કરાવી દો.”

“જયાર, મને તમારી સાથે આવવાનું યુબ ગમે પશુ મને એ જગાએ બેંચતા નહિ. મારે મુંબઈ જોડાવું નથી.”

“પશુ શા માટે?”

“મારે મારા કુટુંબની જવાબદારી છે.” પોતાના મિત્રના સુચનને અસ્વીકાર કરવાથી દિક્ષિતને મનમાં લાગી આવ્યું હોય એવો ભાવ એના મોઢા પર જણાતો હતો.

જયારે ફરી કહ્યું : “ના, ના, બે હું જાઉં તો તમે પશુ મારી સાથે આવવા જ જોઈએ.”

(અધુર.)

આ વાતોનો કેપ્ટી રાઈડ મુંબઈ “જહકો પ્રકાશન”ને છે.

હોવા અને તો માત્ર માર્ક પેન્શન મળે છે.’

‘પશુ તમારી બહેન છે ને? તેને તો પેસા મળે છે!’

‘હા સાહેબ, પશુ તે પોતાની વૃદ્ધા વરયા માટે પેસા બચાવે છે.’

લ સ સ આ ચ ?

તા. ૧૫-૬-૫૮ને રવીવારે આટ નિવાસી શ્રી ધીરજલાલ કપૂરભાઈની સુપુત્રી ચિ. રૂક્મણીબેનનાં શુભ લગ્ન કરાડી મટવાડ નિવાસી (હાલ વુડરોડક ટ્રેપ) શ્રી ગોર્વીંદભાઈ વાલાભાઈના પુત્ર ચિ. હીરાભાઈ સાથે જોડાનીસખર્મના આંધી હોલમાં થયાં હતાં.

નવવંપતિને જ્ઞાશીરવાદ આપવા માટે દુર દુરથી ધણાં સર્મા રોહી મિત્રો પધાર્યા હતાં બહેર સંરખાઓ તરફથી કુલદાર થયા હતા બંને પક્ષો તરફથી ધન્ડીબન ઓપીનીયન, આટ મંડળ, અને આંધી ભારત વિધાલયને બેટ આપવામાં આવી હતી.

આમંત્રણને માન આપી પધારવા બદલ તથા કામ કાજમાં મદદ કરવા માટે તેમજ એટલે દુરથી જનમાં તકલીફ લાઇ આવવા બદલ બંને પક્ષો આભાર માને છે.

આભાર સ્વીકાર

શ્રી ધીરજલાલ કપૂરભાઈ (જોર્મર્ગ) ચિ. રૂક્મણીબેનનાં લગ્ન પ્રસંગે બેટ ૨-૨-૦

શ્રી ગોર્વીંદભાઈ વાલાભાઈ (કેપટાઉન) ચિ. હીરાભાઈના લગ્ન પ્રસંગે બેટ ૨-૨-૦

શ્રી લક્ષ્મીભાઈ ગોપાળજી કોઠારી (કેપટાઉન) ૫-૦

શ્રી નાયુભાઈ કાળીદાસ (સાધમ-સટાઉન) ૫-૦

મદારી :

રાજ કાલીબરો

જમતને દોરી રહ્યો છે મદારી (૨) જેણે કુખા બનાવી છે સારી... જમતને ધનવાન બનાવી ધડીક દસાવે, રંક બનાવી ધડીક રડાવે, ખેલો કરતો ભારી જમતને સુખ કુખના ને ખેલો કસવે, ધડીક દસાવે ધડીક રડાવે, નાચ નચાવે ભારી જમતને માયા જેની ના સમજાવે, ગુણીયેલના યું યુજો આવે, “શાંત” કહે છે પૂકારી જમતને શાંતિલાલ રામભાઈ પટેલ વાવકર

કેટલે વર્ષે વૃદ્ધ ?

જેમને ૫૦ કે ૬૦ વર્ષની ઉંમરે માત્ર મરણની તકવારી કરવાનું જ એક કામ બાકી રહેલું લાગે છે તેમને થોડા મહિના પહેલાં, દુર દેશની એક હોસ્પિટલમાં એક ઓ-ઈર્ડો અને ડોક્ટર વચ્ચે થયેલો આ સંવાદ વાંચવા જોવો છે.

ઝીની ઉંમર ૭૪ વર્ષની હતી. તે થોડો વખત હોસ્પિટલમાં રહી ને હવે તેના ઘેર જવાની ડોક્ટર પાસેથી છુટી માગતી હતી. ડોક્ટર મામાણુ હતા. તેમને આ ઝી માટે દયા આપી. તેમને યધું-જરાક પશુ માંદી હશે ને આ ઝી ઘેર જશે તો તેની સંભાળ કોણ રાખશે ?

જેથી તેમણે પુછ્યું : ‘તમે એકલાં જ રહેા છો, ?

ના સાહેબ, મારી બહેન મારી સાથે રહે છે.’

‘ટેલી ઉમર છે તેની ?’

‘એસી વર્ષની.’
‘તો તો એ તમારી સંભાળ રાખી શકે તેવી સ્થિતિમાં નહિ હોય ?’
‘હા, સંભાળ રાખે છે ને? પશુ ખરી રીતે તો મારે તેની સંભાળ રાખવી પડે છે. કારણ કે તે કામ કરવા બંધ છે.’

‘ઓ બમવાન ! એસી વર્ષે તે કામ કરે છે ? ક્યાં કામ કરે છે ?’
‘એક કારખાનામાં !’

‘થોડો વખત ?’

‘ના, આખો દિવસ-અને સવારના સાડા પાંચે ઉડીએ છીએ, અને તેને હું મુકી આવું છું. સાંજે સાત વાગે તે પાછી આવે છે, ને પછી અમે જમીએ છીએ !’

‘એમ, તમને ધરના કામકાજમાં મદદ કરવા માટે કોઇ નોકર છે ?’

‘પશુ સાહેબ, નોકરને આપવા જેટલા પેસા અમારી પાસે ક્યાંથી

લીટર નં. ૨ વાંચવા લાયક પુસ્તકો

ઇલાવસ્થા સ્તિ (વિનોબા)	૧	૬
સ્થિતપ્રજ્ઞ દર્શન	૪	૦
શીલા પ્રવચનો	૩	૦
એક ધર્મ યુદ્ધ	૧	૩
રામનામ (ગાંધીજી)	૨	૦
બાપુ મારી મા (મનુબેન)	૧	૬
માનવી બંધિયો (હાલેલકર)	૬	૦
વ્યાપક ધર્મ ભાવના (ગાંધીજી)	૬	૦
ઓતરણી દિવાલો	૧	૩
હિંદનો કોમી ત્રિકોણ	૬	૦
બાપુની ગાંધી	૩	૦
આશ્રમ બંધનાવણિ મધુકર	૧	૬
નાતિ નાસને માર્ગે કેળવણી વડે ક્રાંતિ	૨	૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ	૭	૬
મનુષ્યની સર્વાંગીણ કેળવણી એકલો બનેરે	૧	૧
બા બાપુની શીળા ભાસામાં બાપુની પ્રસાદિ	૪	૬
હલકાનો ચમકાર સ્મૃતી ક્રાંતિ	૨	૬
હિંદની અંગેલ નેપાર યાદી	૪	૦
બિહારની કેમી આગમાં	૮	૬
કેળવણીને કોયડો	૧	૦
પુર્વ આફ્રિકામાં (હાહા હાલેલકર)	૫	૦
ગાંધીજીનો સરહાર સાથેનો પત્ર બહેવાર સત્યાગ્રહની સમપત્રી	૧	૦
સો પુસ્ત્ર મર્વાહા	૪	૧

'INDIAN OPINION', P. Bag Durban.

હતું કે હું ૧૯૩૭થી આ સંસ્થામાં જોડાયેલો છું ૧૯૪૭માં આ સંસ્થાએ ત્રણ લાખ ખાસ કરીને દિલ્હીમાં રાખ્યા હતાં. સંસ્થાનો હેતુ એ હતો કે દિલ્હીનો કબજો તે લે પણ ટેલકાક કારણોસર તે સંસ્થામાં ફાટ પડતા આ વાત પડી ભાગી.

—અમેરીકા ભારતને વધુ સાત લાખ ટન અનાજ આપવા ઇચ્છે છે કારણુ ભારતના ટેલકાક ભાગોમાં અનાજની અછત જણાય છે. અમદાવાદ જીલ્લો પટના લખનો વિગેરે ભાગો અછત વિસ્તારોમાં સંકળાય છે.

—શ્રીમતી મૃદુલા સારાભાઈ જેઓ ટેલકાક વખત યુવા કાર્મીરના અગ્રણી પારામાં શેષ અબદુલાને રોકે આપે છે તેઓના દિલ્હીના નિવાસસ્થાનની ઝડતી લવામાં આવી હતી. આ ઝડતી દરમ્યાન ટેલકાક દસ્તાવેજો મળ્યાનું જણાવાય છે.

—સુંબઠ સુધરાઈનો નવો ફરાવ થયો છે કે પ્રત્યેક નવા જન્મેલા બાળકોની નોંધણી ૮ દીવસમાં ચંદ્રજ જવી જોઈએ.

—ગોહીલવાડ (સૌરાષ્ટ્ર)માં જીલ્લા લોકલ બોર્ડની ચુંટણીમાં ૩૫માંથી ૩૧ બેઠા કોંગ્રેસે મેળવી છે. આથી સૌરાષ્ટ્રના પાંચે જીલ્લાઓ પર કોંગ્રેસનું પ્રભુત્વ રહેશે.

—વિરમગામ ડુકાણ વિસ્તારમાં સરકાર

તરફથી વિદેશથી આવેલું પાલડરનું કુખ ૨૫૦૦-રતલ મક્ત વહેવવા માટે લાવવા માં આવ્યું હતું પણ લોકોમાં જેવી કાંઈક ગેર સમજ થઈ કે આ કુખમાં “સંતતિનિયમન”ની દવા સરકારે ભેળવી છે તેથી કાંઈ તે કુખ લેવા તઇપાર ન થયું. ન તો બાળકોને પણ ખીવા દીધું.

—આચાર્ય વિનોબા બાને તા. ૨૩મી સપ્ટેમ્બરથી ગુજરાતમાં પ્રવેશશે અને ગુજરાતમાં જીલ્લાન યાત્રા શરૂ કરશે. તે દરમ્યાન તેઓ ગુજરાતીમાં પ્રવચનો કરશે. હાલ તેઓ રાજના ૮ માઇલ લેખે મહારાષ્ટ્રનો પ્રવાસ કરે છે.

શિક્ષક જોઈએ છે

શ્રી પોર્ટ એલીઝાબેથ હોંડુ સેવા સમાજની ગુજરાતી શાળા માટે ગુજરાતીનું પ્રાથમીક શિક્ષણ આપે એવા એક લાયક શિક્ષક જોઈએ છે. ઉમેદવારે નીચેના સરનામે પત્રવ્યવહાર કરવા વિનંતિ છે.

મણિલાલ રજુજાહલ,
શ્રી હોંડુ સેવા સમાજ
શાળા સમીતી
ના મંત્રી

૨૯ વોલ્મર રોડ, પોર્ટ એલીઝાબેથ.

શું તમારી ચાવી ખોવાય છે ?

જેમા શું

જરાપણ મુઝારો નહી

તમે ખોવાય તે પહેલાજ ખીજ ચાવી બનાવવા

ડી. ઘણા

ફોન : ૨૩-૬૪૪૭ — ૧૮ ફાનવેલોખ સ્ટ્રીટ, જોખર્ગ.

ને મળો અથવા ફોન કરો. તે તમારી ચાવીઓ કુખીટ બનાવી આપશે. આથી તમારી બધી ચીંતાનો અંત આવશે. બહાર મામના ઝોડરો પર ધ્યાન અપાશે.

ચાવીઓ ! ચાવીઓ !! ચાવીઓ !!!

પોટર કાર, કપાટ, નાઈટ લેમ, રીમ લોકસ વિગેરે બધી જાતની અમે કરીએ છીએ. એકવાર અજમાવી જુવો. નવા તાબાં જેવા જોઈએ તેવા મળશે.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીક્કની, રીબન અનેક રંગ, કીલાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મ'ઉપ અને પોટર શબ્દાવવા જરૂરના બ'ધ મળી શકશે.

બપ્પા માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીલાઇન બાલે બનાવી આપવામાં આવશે.

અ'બોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, ઠોલન વિગેરેના કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે.

ટેકાણું : માખરો હેટસ (મો.) લી.

લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન હેટ મેન્યુફેક્ચરર,

ફોન : ૨૨૦૩૮૫

પહેલે માળે,

બોક્સ ૧૦૮૫૭.

માસ્કર મેન્સન્સ

૩૩ વેસ્ક સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

શ્રી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માલ તથા ફરીચાઈ માલને

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાન

કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — હરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.